"... ይህ ቅጽ የእስካሁን ድምር የሥነ ግጥም ሙከራዎቼን ሲሶ ያህል የያዘ ነው ። ከእነዚህ ሲሶ ያህሉ ደግሞ ፡ ገሚሶቹ በቅድመ - አብዮት የተጻፉ ናቸው ። ቅድመ - አብዮት የልጅነት ግጥሞቼ ፣ ለድኅረ - አብዮት የጉልማሳ ግጥሞቼ ፣ ባያሌው አበው እንደ መሆናቸው ዐሥራጪ ፣ በጅምላ ልገድፋቸው አልፈለኩም ፤ በድምሩ ልዘላቸው ። ስለዚህም ነው ፣ ኅትመት ፋናወጊ ሁኗቸው ፣ ወደ እናንት ውድ አንባቢዎቼ ስሸኛቸው ፣ ብኩርናቸውን እንደ ጠበቁ እምታገኟቸው ..."

ኩራዝ አሳታሚ ድርጅት

ዋጋው ብር 2.25

የብርሃን ፍቅር

ከደበበ ሰይፉ

መታሰቢያነቱ

ለአብዮታዊት እናት ሀገር
አንድነት
ለሚታገሉ ሁሉ

የብርሃን ፍቅር

ከደበበ ሰይፉ

ሥነ ግጥም — ቅጽ ፩

ኩራዝ አሳታሚ ድርጅት
፲፱፻፸

ማውጫ

ርዕስ	ገጽ

ርዕስ	ገጽ
አለ ፥ 'ጠና በል' እሚለኝ	54
እሱ ነው — እሱ	55
ዛሬን እንኳ	59
ብቻ መገኘትሽ	61
ሐዘንሽ አመመኝ	62
ለድንገት — በቀል ፈላስማ ዐርበኞች	64
ቋጥኙ	66
በትን ፥ ያሻራህን ዘር	67
ትዝታን ማለስለሻ	68
ገና በልጅነት	69
መንታ ነው ፍጥረትሽ	70
በቀበሮ ጉድጓድ	71
ጥሬ ጨው	72
አድማሳዊ ፍቅር	73
ሙሰከረም	74
ፀሰሙ ሠየማት	84
ምነዋ ባየሁኝ	86
ጋዜጠኛዉ	87
ትዝታ — ከበሮ	89
ፍቅርና ተግባር	90
አይ ጆኒ — ኦይ ጆሊ	92
ያቺን ሟች ቀን	96
ጉዟችን	98
እንደግ እንደ ዛፍ	100

እንደ መነሻ

ይህ ቅጽ የእስካሁን ድምር የሥነ ግጥም ሙከራዎቼን ሲሶ ያህል የያዘ ነው ። ከእነዚህ ሲሶ ያህሉ ደግሞ ገሚሶቹ በቅድመ - አብዮት የተጻፉ ናቸው ። ቅድመ - አብዮት የልጅነት ግጥሞቼ ፥ ለድኅረ - አብዮት የጉልማሳ ግጥሞቼ ፥ ባያሌው አበው እንደ መሆናቸው ዐሥራዉ ፥ በጅምላ ልገድፋቸው አልፈለኩም ፤ በድምሩ ልዘላቸው ። ስለዚህም ነው ፥ ኅትመት ፋናወጊ ሁኗቸው ወደ እናንት ውድ አንባቢዎቼ ስሸኛቸው ፥ ብኩርናቸውን እንደ ጠበቁ እምታገኟቸው ።

ስለ እኔዉ ግጥሞች እኔው ማሔስ የለብኝም ። እሚገባም አይመስለኝም ። ይህማ ፥ ሌላው ቢቀር የብርቱ አንባቢዎቼን እስተውሎት መጠየቅ ይሆንብኛል ፤ በእሽቅድድም መንጠቅ ። በሌላ ረገድ ፥ ከሒስ መደብ እማይገቡ ጥቂት ነጥቦችን ብወራውር መልካም ይመስለኛል — በተለይም በድግምግሞሽ በግጥሞቼ ውስጥ ስላነሣኋቸው ርእሰ ነገሮች ።

የዕድሜዬን ግማሽ ለሚያህል ጊዜ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በተማሪነትና በመምህርነት እንደ መቆየቴ ፤ የምሁራንን ጉዳይ የግጥሞቼ ጉዳይ ያደረኩበት ጊዜ ጥቂት አይደለም ። ለምሳሌም ከቅድመ — አብዮት ግጥሞቼ መኻል ፥ "ድንቄም መምህር" ፥ "ጥሬ ጨው" ፥ "ሰማይና ምድር ፥" "እማማ...እማማዬ ፥" እና "ያባትህ ልጅ" የተሰኙት በቀጥታ ምሁር ነክ ጉዳዮችን እሚያወሱ ሆነው ነው ፥ እምታገኟቸው ። በተለይም የመጨረሻዎቹ ሁለት ግጥሞች የወቅቱን የተማረ ትውልድ ሀገርተኛነትና ሕዝባዊነት እሚጠይቁ ናቸው ። በፊውዶ ቡርዧ መስፈራርቾ ሥርዓት መወግሸቱንና የማንነት መለዮውን መጣሉን እሚያንጉራጉሩ ። ይህ ይሁን አንድነታቸው እንጂ ጉልህ ልዩነትም በመኻላቸው አለ ። "እማማ . . .እማማዬ ፥" ሀገርኛ መለዮውን አጥቶ የነበር ትውልድ የፀፀት እንጉርጉሮ ነው ። በሌላ ገጹም የራስ ግንዛቤ የተሐድሶ መዝሙር ። "ያባትህ ልጅ" ግን ፤ "አንቺ ልጅ ኩሪባቸው በእንግሊዝ አናግሪያቸው" የተሰኙትን ስንኞች የዘፈነውን(ያዘፈነውን) ትውልድ ረግረጋማነትን ባንድ ፊት ፤ በሰማየ ሰማያት

"ቋንቋ" ካልሆነ በባላገር ልሣን እንደበታችን አይጨቀይም(ምድ
ራዊ አይሆንም) ይሉ የነበሩትን አንዳንድ የቀደም ሊቃውንት
መሠረኀትን ፀሌላ ፊት ፤— በግንጸር የተወረወረ የታዛቢ ቁጣ
ነው ፥ ፀትር ። በተረፈ ፀሁለቱም የሀገርተኝነትና የሕዝባዊነት
ድምፆች ቢሰሙም ፥ በመጀመርያው ሀገርተኛነት ነው ይበልጥ
እሚጐላው ። በሁለተኛው ደግሞ ሕዝባዊነት ።

ይኸው ጉዳይ በድኅረ አብዮት ግጥሞቹም ውስጥ መዛመ
ቱና እንደገና መከሠቱ አልቀረም ። ምሳሌ ቢያስፈልግ "ሐዘንሽ
አመመኝ" ንና "ልድንገት — በቀል ፈላስማ ፀርበኞች" የተሰኙ
ት ፥ መጥቀስ ይቻላል ።

"ሐዘንሽ አመመኝ ፥" እንደ "እማማ. . .እማማዬ ፥" ሁሉ
ከተማረው ትውልድ መኻል በሥጋም በመንፈስም ከሀገሩ ርቆ
የነበር ወገን እሚያሰማው የቅሬታ እንጉርጉሮ ነው ። የብክነት
ፀይነጥላው ተገፎለት ራሱንና ሀገሩን ማተኮር ሲጀምር ከው
ስጡ እሚብሰከሰክ የነፍሱ ጩኸት ነው—የናፍቆት ፥ የፀፀት እሮ
ሮው ። በሌላ በኩል ግን ፥ በሱና በየሱነቱ (ማለት በሀገሩ) መኻል
የቆመውን ማንኛውንም ገደል አፈራርሶ ፥ እሱነቱን (የእሱነት
መለዮውን) የመፈለግና የማግኘት ቁርጠኝነቱ እሚሰማበት የብ
ሩህ ተስፋው መዝሙርም ነው ።

እርግጥ ነው ፥ "ሐዘንሽ አመመኝ ፥" እጅግ አያሌ ኢትዮ
ጵያውያን በረኃብ በሚረግፉበት ወቅት የተጻፈ እንደ መሆኑ ፤
ከሌላኛው ግጥም ይበልጥ ስሜትን ሊጫን ይችላል ፥ ሊያም ።
ሁኖም ፥ ብሥራት ፍጹም የተለየው አይደለም ፥ ውጋጋን ። ቀቢፀ
— ተስፋ ያደቀቀው ትውልድ ድምፅም አይደለም ፥ ክቶም ።

ሁለቱም ግጥሞች የተማረው ትውልድ ፀይን ላይ ወድቆ
የነበረውን መንታ ጭምብል ያሳያሉ ። ማሳየት ብቻም ሳይሆን
ጭምብሉ በተራው ሲወድቅ ፥ ትውልዱ ወደ እውነታው እውነት
ለመቅረብ መብቃቱንም ያበሥራሉ ። በ"እማማ. . .እማማዬ ፥"
ሀገሩን ባዶ ማጀት አድርጎ ይገምት የነበረው ትውልድ ፥ ቆይቶ
መልካም ገጽታዋን ያያል ። በ"ሐዘንሽ አመመኝ ፥" ሀገሩ ሁሉ
በጅዋ ሁሉ በደጅዋ ትመስለው የነበረው ትውልድ ፥ የሚያስበውን

ያህል እንደሌላት ያስተውላል ። ዋናው ቁም ነገር ፥ ሁለ
ቱም ከጽንፋዊ አተያዮች ተነሥተው እሚደርሱበት ግብ አንድ
መሆኑ ነው ። ከራስ ጋር — ከሀገር ጋር ዕርቅ ። ይህም የግጥሞቹ
እንጉርጉሮነት ሳይሆን መዝሙርነት ይበልጥ ጐልቶ እንዲሰማ
አድርጓል ።

በሌላ ረገድ ፥ "ያባትህ ልጅ" እና "ድንገት — በቀል ፈላ
ስማ ፀርበኞች" እሚመሳሰሉበት ነጥብ አለ ፥ እሚናጸሩፀትም ።
ሁለቱም ከተማረው ዘመናዊ ትውልድ መኻል አንዳንዱን እሚ
ያስታዝቡ ናቸው ፤ ሕዝባዊነቱን እሚጠይቁ ። ይህም ሁኖ ፥ "ያባ
ትህ ልጅ" ዕውቀቱን በአንደፀተ — አፍርንጅ ከብዙኃን እንዳይ
ደርስ ያደረገውን ምሁር በስላቅ የሚሸነቁጥ ሲሆን ፤ "ድንገት —
ፀቀል ፈላስማ ፀርበኞች" ደግሞ ፥ በተለይ ከ1966 መጋቢት
እስከ ሰኔ በነበረው ጊዜ ከሥልጣን ርካብ ተንጠላጥሎ ከብዙ
ኃኑ ሕዝብ ላይ ሊፈናጠጥ ከጅሎ የነበረውን እንደበተ ነቀልቃል
ምሁር ይሞግት ሲባል የተጻፈ ነው ፥ ያጋልጥ ። ህሊናውን ይው
ቀስ ሲባል የተወረወረ ነው ፥ ይቆንጥጥ ።

በተረፈ (እሚዳበሉበት ወቅት መኖሩን ሳንዘነጋ) ፥ ቅድመ
አብዮት ግጥሞቹ በጣሙን በግለሰባዊ ገጠመኞች ላይ የተመሠ
ረቱ ሲሆኑ ፥ በዛ ያሉት ድኅረ — አብዮት ግጥሞቹ ግን በሀገራዊ
ገጠመኞች መነሻና ምክንያት የተጻፉ ናቸው ። ከሁለቱም በኩል
ካሉት መኻል በመገናኛ — ብዙኃን የተሰሙ አሉ ። በመጽሐፍ
ጥራዝ መገኘታቸው ደግሞ በቅርብና በድግምግሞሽ ለማጤን
ያስችላል ።

በያንዳንዱ ግጥም ግርጌ የተጻፈበት ዓመተ ምሕረት ሠፍ
ሯል ። በግጥሙና በተጻፈበት ወቅት አንዳች ጥብቅ ዝምድና
ሲኖርም ወራት ታክለዋል ። አንዳንድ መግለጫዎችም እንዲሁ ።

ደበበ ሰይፉ

መስከረም — ፲፱፻፸፱

ሙዚቃ — የምች መድኃኒት

ያለፈው ይመጣል
የሞተው ይነግል ።
እስቲ እህህ በሉ
በሉ እስቲ አንጐራጉሩ
የዘመድ የወዳጅ ይፈንቀል መቃብሩ
ይሰበር ሣጥኑ
ይገለጥ ከፈኑ
የምጽዓት እምቢልታ ዋሽንት ነጋሪቱ
ይሰማው ልባችሁን ቀርኒ መለከቱ ።

ዐይን ዐይቶት ያለፈው
ልብ የመዘገበው
ሠራዊቱ ይንጋጋ የቅርብም የሩቅ
በሙዚቃ ሥዕል ይነደፍ ይድመቅ ።

"ዋ! አለ አሞራ፣
ዋ. . . .አለ
እጅዋን ሊበላ
ዋ. . .አለ
ዐይኗን ሊፀላ
ዋ. . .አለ
ዋ. ..አለ አሞራ
ዋ. . .አል ።"

ትካዜ ለቅሶዬ
ልቤ መባባቱ
ላንጐራጉር ብዬ
ዐይኔ መሟሟቱ ።
ስትሠርፅ ሙዚቃ ትንግሌን ደውላ
ከምድር ከሰማይ ፤
ሙታን እንዲነሡ ያልታየው እንዲታይ
ብትጣቀስ ከእንባ ብታመጣም ብካይ ፤

የዳዊት በገና ጉንጨን ብታቀላ
ሳአላዊ ነብሴን ቁስሌን አድን ብላ
ሽክሜን አቀል ብላ ።
በዘመናት አረም ተውጦ የቀረውን
በዝንጋዔ ደለል የተዳፈነውን
ዛሬ የመከሠቱ የቋ ቢሆን ጥፋቱ
መቼ ይርቃትና ከቶ አብነቱ?

ስንቶቹን አየሁኝ አንች የነብስ ነብስ
ሕይወትን ሲቀምሱ በአንቺው ምላስ
ጉህና ቃና ሁሉ አንችጋ ሲደርስ
ጣዕመ መልካም ነው ምግበ መንፈስ ።
ይሁንም አ/ችዬ!
ብርታቱ ይከዳኛል
ለአንቺው መሥጋቴን መደበቅ ምን ያሻል?
ከቶ እንዳትተይኝ መዐቱ ከብዶሽ
ያለብኝን ጭንቁን
ምሬቱን ሐዘኑን
እንዴት ላዋይሽ?
ይህም ሁሉ ሁኖ ፤
እየተጠራጠርኩ ማመኔም አልቀረ
ኃዳጊዬ እንደ ሆንሽ ከኔ አልተሠወረ ።

በይ እንግዲህ በርቺ
የትላንቴን እንቼ
የጭንቅ ግማሽ ፤
በይ እንግዲህ በርቺ
የዛሬዬም ላንቺ
የእንባዬ ፅላሽ ።
እንዲህ ካልተራዱ ካንቺ ብጤዎቼ
አጣድፎ ይገድላል የሕይወት ፀሐይ ምቹ ።

.1960

ተስፋ—ጨረቃ

አታውቅና መቼም
ሁልጊዜም መሽለም
ሁልጊዜም መሾም ፤
ሕይወት አዱኛዋን
የውስት ዕቃዋን
ፍሥሐ ሲሳዬዋን
ክብሯን ማዕረጓን ፤
መልሳ ወስዳች ።
ሳይቀር ወዳጆቹን
ክጉኑ አራቀች ።
እሱም መደነቁ
በመልኳ አበዛዙ
ካባዋ መሞቁ
ውርጯ መቀዝቀዙ ።

ተመኘ ቢጨንቀው
የሚያዘንበው እንባ ፤
ጉርፍ ሁኖ ቢያደርሰው
ካለመኖር እምባ ።
ዘመድ መኻል ሁኖ
የሚያዋየው አጥቶ
ወዳጅ መኻል ሁኖ
የሚጠራው ጠፍቶ
የነበረው ደርቆ
በአለው ግን ሲኖኝ
ጮኸ ራሱን አንቆ ፤
'ም/ም አልቀረኝ
ሞቴን ለግሰኝ!'

ታዲያ ካፉ አይዘልቅም
ይህ ተስፋ መቁረጡ

አለ ሌላ ዓለም
ዘልቆ ሲታይ ውስጡ ።
እሰጡ ፊት ነው የወቃው
የእንባዉን አዝመራ ፤
እሰው ፊት ነው ያለው ፥
'ተስፋ ቢስ ነኝ እኔ
ዕድለ ሰባራ !'
ግን በስውር ጣቶችህ ብትደባብሰው
በሕሊና ኤክስሬይ ብትመረምረው ፥
ከዛ ብረትማ ውርጭ የልቡ ሳንቃ
ተቆፉን ታገኛለህ የሙጥኝ ተጣብቃ !
እንዲያ የጨለመውን
ጽልመት የሆድ ዕቃ ፥
የምታበራዋን
ትጉኋን ጨረቃ ።

* * *

.1961

ድንቄም መምህር

ራሱን ሲክሽን
ሲያንቀለጳጵሰው
ማር—ወተት ሲያረገው
ከንፈሩን ሲስመው
ሊያስተምረኝ መጥቶ ፤
ብሽቅ አደረገኝ
የተረብ ጋዘና መሆኑ ሰቀቀኝ ።
ለጋ ጊዜዬ ላይ መሸናቱ ነደደኝ ።
እንዳይሰማው ፈርቶ
ልቤ አንሾካሾከ ፤
"አስተምረኝ ባለ
ስንት ነገር አለ !"

* * *

.1962

ብቸኛነት

ከተማው ተይዞ ሲጣል ምድረበዳ
ሰው ከራሱ በቀር ለሌላው እንግዳ
ሁኖ ሲውል ሲያድር በብቸኛነቱ
'ሞተች!' ይላል ዓለም
ውስጣዊ ፍጥረቱ ።

* * *

·1962

ወፌቱ

የጎዋውን መንገድ እንዳሻሽ ስታገር
ሳትገጪ ፣ ሳትገጭ በግብር ሳትያገር
ተራራ ጫፍ ሁነሽ ተራራ ስታይ
አድማስ ሳይወስንሽ የትም የት ስትዞይ ፤
እረ ምን መለሰሽ ?
ወደኋላ ያዘሽ ?
መሸት ከማለቱ ያደነቃቀፈሽ ?
ወፌቱ በሌሊት ምን ይሆን ታስቢ
እኔን መሰልሽኝ ጉጅሽ ስትገቢ ።

* * *

.1962

የሕይወት እጅ

ሚዳቋ የሚያባርር ነብር ሁኜ
ጨረቃን የሚያሳድድ ሕፃን ሁኜ
ልብረር ስል
ልብነን ፣ ከጥላዬ ፊጥኜ ፤
መለሰኝ ።
ያንተ አይደለችም አለኝ ።

ሣግ ሲተናነቀኝ
እየኮረኮረኝ ።
ሲያስገለፍጠኝ
እየቆነጠጠኝ ።

* * *

.1963

ይርጋ ዓለም

ይርጋ ዓለም
ዋ. . . .ይርጋ - ለም
የልጅነቴ ሕልም ቀለም
ዐይኔን የከፈትሽው ጨረር
ወርቅማይቱ ጀንበር ።

ዕፀዋት ፣ ሥራሥር ፣ ፍራፍሬ
ዶቅማ ፣ ጕዶሬ ፣ እንጆሬ ፤...
የቅጠል እንግዳ የኩልቤት ፣
እንሰት ቡና ፣ ቡና እንሰት
ሲያልብስሽ ሲያከናንብሽ
ሲሞሽርሽ ሲያደምቅሽ
ላያከብርሽ ፤
ካባውን ሲያጠልቅልሽ
ላይሾምሽ ፤
ዛሬ ባስተውል ታዘብኩሽ ።

የተፈጥሮ እምቢልታ ጥሩንባ
አረንጓዴ ቢጮህ ባንች አምባ
ማንስ ነቅቶ ፣ ኧሀ ሊልሽ ?
ማንስ ብቅቶ ፣ ሊታደግሽ ?
ናፍቀሽኝ እንደ ገሠገሥኩ
አጠገብሽ በደረስኩ
ጭቃ. . . .ኮረት
ፍራሽ. . . .ዝገት
ሁነሽ ሳገኝ
ምን ይዋጠኝ ?

አባ ወራው እንደ ሞተበት
ወራሽ እንዳለማበት
ገፊ ቤት ፣
ሲያይ ዕትዘንባጠይ
እሚጠግንሽ ጠፋ ወይ ?

ሰዎችሽ ሸኙን ፣ ሔዱን ?
ወደ ደራበት አመሩን ?
እንደ አሮጌ ጨርቅ ሲጥሉሽ
ማን ይጠቃቀምሽ አሉሽ ?
ቢቅሬታ ታዘብኩሽ ።

አንቺ ብቻ የማትቀልጪ
በላብ በወዝ የማትበልጪ ፣
ለምን ?
ድጅና መዶሻ አካፋ
ጠረኑስ ካንቺ የጠፋ ፣
ለምን ?
ባጥቢያሽ የገደል ማሚቶ መተኛቷ
በቦዘን ምክንያት መደፋቷ ፣
ለምን ?. . . .እኮ ለምን ?
ምፅዓትሽ አይቆጠር
አልሞትሽም እሚሉ ነገር ።
አለሽ እያሉ ሲቀብሩሽ
በቅሬታ ታዘብኩሽ ።

ግዶለሽም ፣ ብሶትሽን አትደብቂ
ጉልበትሽን አበራቺ ፣ አነቃቂ
ፍቅርን በወዝሽ ሰንቂ ።
እንዳሸለብሽ እንዳትቀሪ
ነቃ ማለቱን ድፈሪ ።
ዕፅዋቱን ተመርኩዘሽ
ተነሽ. . . .እባክሽ ተነሽ ፤. . . .
ይርጋ ዓለም
ዋ. . . . . .ይርጋለም
የልጅነቴ ሕልም ቀለም
ዐይኔን የከፈትሽው ጨረር
ወርቅማይቱ ጀንበር ።

.1964

ሰማይና ምድር

በጀርባዬ ተንጋልዬ ፣
አውዬ
አፍላጦንን ከራስጌዬ ፤
ሔደ ሰማዩን ቀዶ ሕሊናዬ ።
በቅጽበት የፈተልኩትን ለብሼ
ሞቆኝ ፤
በኔው ዓለም እኔው ነግሼ
ደልቶኝ ፤
ከጽድቁ ገበታ ቀምሼ
ጣፍጦኝ ፤
ቀና ብል ፤
ያቻት ጉጆዬ ደብዝዛ
እንደ ክፉ ቀን ቀዝቅዛ ፤
ንፉግ ፍቅሯን ለማየቱ
ብርሃን እንኳን መታጣቱ ።

* * *

.1964

ያች ቆንጂት

ያቺ ቆንጂት ትመጣለች
እያዘመች
እማማዋ ሲወጡ
ቡና ሊጠጡ ።

"ጋሼ ላጫውትህ ?" ትለኛለች
ያይኔን ብርሃን እየሞቀች
"እሺ ቆንጅትዬ" እላታለሁ
መጻሕፍቴን እየገፋሁ ።
ትጫወታለች
የባጥ የቆጡን ታወራለች
ቆንጂትዬ ፣ ዐይናማዋ ቆንጂትዬ
ጥርሷን ፍልቅቅ እያደረገች
ከንፈሯን እያፋተገች
ትንከተከታለች ፤
(ግን ድንገት ልታቋርጠው
ስሜቷን አንዳች እንደሚገስፀው)
"ምነው ቆንጂትዬ ?'
"ምንም አይደል ጋሼዬ"

ብር ብላ ትሔዳለች
ብር ብላ ትመጣለች
ፊደሏን በጅዋ ጨብጣ ፤
(ዐይን ጥላ ነበረባት
ትምህርት እሚከለክላት)
"አታስተምረኝም ?" ትለኛለች
ያይኔን ብርሃን እየሞቀች
"እሺ ቆንጂትዬ" እላታልሁ
መጻሕፍቴን እየገፋሁ ።

እጠገቤ ትቆማለች
ቆንጂትዬ
ስንጥሯን እንደ ጠቆመች

ጣቴን ያዝንጂ እያለች ።
ይዛትና
ጠጋ አድርጌ እቅፋትኛ
ሀ—በይ ስላት
ሁ—በይ ስላት
እቆይና
የጣቷ ሳብ ሲያዳልጠኝ
'በ' ን ጠንቁላ 'ቀ' ስትለኝ
አያትና
ድምፅዋ ሲደክም እሰማና ፤
"ምነው ቆንጅትዬ ?"
"ምንም አይደል ጋሼዬ"

ብር ብላ ትሔዳለች
ቆንጂትዬ
እንደገና ልትመጣ ፤
(አፍታ ሳትቆይ
ነጠላዋን ቆንጥጣ)
"እንደ እማዬ አታለብስኝም ?" ትለኛለች
ያይኔን ብርሃን እየሞቀች
'ነይ ላልብስሽ' እላታለሁ
መጻሕፍቴን እየገፋሁ ።
አለብሳት ስል አይስማማት
አንዴ ሲያጥር ሲረዝምባት
ግራ ገባኝ
ግራ ገባት ።
ፈርዶብኝ
ፈርዶባት ።

ብር ብላ ሔደች ቆንጂት
በማግሥቱ እኅቴ ናት
ነጠላዋን የሰጠቻት ።

.1964

እማማ...እማማዬ

እማማ እማማዬ...
የኔነት መደብ መብቀያዬ
የኔነት ቀለም ኦቫሪዬ ፤
እስቲ ፡ እንምከር እነወያይ
ገበናሽ ገበናዬ
ተፈልቅቆ እየታዬ ።

ከማሕፀንሽ እምባ በቅዬ
መልክ ስምሽን ከመልክ ከስሜ አንጠልጥዬ
ግርማ ሞገስሽን ተካፍዬ
        ያለውለታዬ ፤
ሰሐሽን ተቀብዬ
    ያልዕዳዬ ፤
ዕድልሽ ከዕድሌ ተቀራኝቶ
ገነቴ በገነትሽ ተመሥርቶ
ቍዳዬም ከፍዷሽ ተጋርቶ ፤
ምነው ታድያን ቆይቶ ይታየኝ ጀመር ተለያይቶ
ያዋደደን ገመድ ተፈቶ
ውጥሩ ረግቦና ላልቶ ?
ምንድን ሆነ እማምዬ ፡ በመኻላችን ምን ነፈሰ
ቃልሽን ከቃሌ ያበሰ ፡ ውላችንን ያፋለሰ
ገጽሽን ከዐይኔ የገሠሠ
ምንድን ሆነ እማዬ ሆይ ፡ በማኻላችን ምን ነፈሰ ?

ብትጠሪኝ እንዳልመልስሽ
ብትልኪኝ እንዳልላክሽ
ፊቴን አዙሬ እንዳልፍሽ
ብትቀርቢኝ እንድርቅሽ
ብታወሪ እንዳላደምጥሽ
ብትጽፊ እንዳላነብሽ
ውሽት ብዬ እንድሥቅብሽ
ቍረት ብዬ እንዳገጥብሽ

ያደረገ ፡ ምንድን መዓት ተተኮሰ
ምንድን ሆነ እማምዬ ፡ በመኻላችን ምን ነፈሰ ?
ቃልሽን ከቃሌ ያበሰ ፡ ውላችንን ያፋለሰ
ገጽሽን ከዐይኔ የገሠሠ
ምንድን ሆነ እማዬ ሆይ ፡ በመኻላችን ምን ነፈሰ ?

እባክሽ ፡ ዘራችን በውል ይታወቅ
በወግ ይቆጠር አይደበቅ
በመጤ ተረብ አይታመቅ
በባዕዳን ክርን አይድቀቅ ፤
እኔና አንቺን እሚያውቀን
የታሪክ ልሣን ይፍረደን ፡
ሲይዙኝ በጠይምነቴ
ፀሐይዋ አትሁን ምክንያቴ ።

እማማዬ ፡
ከዶቃው ጋር ከአፈሩ
ከዳዬው ጋር ከእሹሩሩ
ከሕመሙ ከጭንቀቱ
ከቡረቃው ከሐሴቱ
ከበጋው ጋር ከክረምቱ
ከብርዱ ጋር ከሙቀቱ
የነበርሽ—የተካፈልሽ ፡
አሁን ወዴት ይሆን ያለሽ ?
    በይ ፡ እምባሽ የለሽም ወይ ዳቦ
ጨጨብሳ የልሽም ወይ ጭኮ
ጐመን ፡ የለሽም ወይ ክትፎ
ቆሎ የለሽም ወይ ገንፎ ፤
ያንቺን ገበታ ደፍቼ
ጽዋሽን በእጆቼ አንክቼ
    የባዕድ ማዕድ ስመጥን
    ወጥሽ ሻግቶ ይደፉን ? ይደፉን ?
        ጠላሽ ሾምጥሮ ይፍሰስን ? ይፍሰስን ?
ብፈራ ነው በሰው ምላስ
ቃናሽ ኋላ እንዳይዳስ ፤

ተራርቀን እንዳንቀረው
ተመዝነን እንዳናንሰው
ብፌራ ነው እማምዬ ብጨነቅ ነው ።
የሕይወትሽ ማኅደር ብራና
እንዲያዘ ያንቺን ዜና
ሳይገለጥ ቀን ያልፍና
ሳይነበብ ሳይወራ ይቀርና ፤
እንዳይደድቡ ዐይኖቼ
ልብ ሕሊና ጆሮቼ
የሕያው ገጽሽ ውበቱ
እንዳይነጣ ደም ግባቱ
ዐመዱ እንዳይቀር ዐለቱ
ኮረቱ እንዳይቀር ሐውልቱ ።
ብፌራ ነው እማምዬ ፡ ብጨነቅ ነው
ተራርቀን እንዳንቀረው
ተመዝነን እንዳናንሰው ።

ካንቺ ርቄ—ከእኔ ርቄ
ከየምናምኑ ወድቄ
በሌላው ዕድር ጠልቄ
ልናገር ብል — ማን ሊሰማኝ?
ልጉብዝ ብል — ማን ሊያኮራኝ?
እባክሽን ፡ አስተምሪኝ አልተማርኩም
ጥላቻሽን ሳለመልም ፡ ፍቅርሽን ገና አላወኩም ።
በአርአያሽ መፈጠሬን
በፈለግሽ መወሰኔን
መወለዴን ባንቺ ልደት
መቦረቄን ባንች ልጅነት
መፈንደቄን ባንቹ ተረት ፤
—እንደምሞትም ያንቺን ሞት—
አስቱምሪኝ አልተማርኩም
ጥላቻሽን ሳለመልም ፡ ፍቅርሽን ገና አላወኩም ።

እማማ እማማዬ ፡
የኔነት መደብ መብቀያዬ

የኔው ቀለም አሻራዬ ፡
ነብሴን ልጣል ፤ ካንቺው ጉያ — ካንቺው ገላ
ዳግም ከቶም አልሁንብሽ ተቀጥላ
የወግ ልጅ የይስሙላ ።...
ቃል ኪዳኔን ተቀበይኝ
የኔ ሁኚ ፡ ያንቺ አድርጊኝ
አልለይሽ ፡ አትለይኝ—
አይበድሉም ብበድልሽ
መቼም የትም እናቴ ነሽ... እናቴ ነሽ ።

* * *

.1964

እናት ሀገርን "በድለንሺ ነበር ፡ ይቅር በይን" ማሉትን ለሚደፍሩ ወገኖች ።

ዳኢቴ (አንዲት የሲዳሞ ሴት)

መላ ሰውነቴ እያነባ
ነብሴ ሳትቀር ተንገብግባ
ፀፀሐይ ፀሐይ
ይርጋዓለም ከቀትር ላይ ፤
ዝዬ እንዳልወድቅ
እርምጃዬን ሳጠብቅ ፤
እጂራውን እየጫረች
በጣቶቿ
በጥፍሮቿ
ሸንኮራውን እየፈጀች
ልጣጩ ሳይቀር እየመጠጠች
እያገላበጠች ፤
ትጓዛለች
ዳኢቴ . . . ትሔዳለች
ፊት ፊቴ ትነጉዳለች ።. . .
(ከገበያ መልስ
የኑሮ ምሱን ለማድረስ)
ሹርባዋ በቀጭኑ ተሠርቶ
የቅቤ ያለህ ከሚል አቧራ ተገናኝቶ
የቆዳ ግልድሟ እየተንኮሻኮሸ
ፍርጥም ያለው ጭኗን እያሻሸ
ትሔዳለች
ትነጉዳለች ።. . .
ጥብቆዋ እንደ ሸሚዝ ያጠለቀቻት
እንዴት ነው የምታምርባት ?
ዶርዶሮነቷ እየተንጨፈጨፈ
ገላዋን
አመስ አመስ የቀደረገ
ቡናማ ቀለሟን
እያርከፈከፈ ፤
ጨሌዋን ደሞ ዶቃዋን

ያስጌጠቻቸትን አንገቷን
እያበሰባት
ቅቤውን እየከለሰባት ፤
እያየኋት . . .እያየኋት
ታሳዝነኛለች ዳኢቴ ፤
ገና ብዙ. . .ብዙ ብዙ ትጓዛለች
ፀፀሐይ ፀሐይ
ይርጋለም
ከቀትር ላይ

* * *

.1964

አዴ ላንቃሞ (አንድ የሲዳሞ ወንድ)

ብርማይቱ ጨረቃ
የብርሃን ጠበል አፍልቃ
ቶፈጥሮን ስታጠምቃት
እንደገና ስትወልዳት
ነፍሱ ፀቀስታ
በበረዶ እጁ ሲማታ ፣
አዴ ላንቃሞ
ጦሩን ከጐኑ አጋድሞ
ያስተውላል እንደ ነገሩ
አሸቆልቁሎ ከሥሩ
እንደ ዘበት
አፈርማታ የቆመበቱን
የእንሰት ።

ጭስ ይጨሳል ዐልፎ ዐልፎ
ለአዴ ላንቃሞ
እየተዳፈነ ነው ቀቄሎ ፣
በቅቤ የጠገበውን
ቡልኮውን
ገለጥ እንደ ማድረግ ብሎ
ሆዱን ሊያሻሸው
እንዲርበው
መልሶ ተወው
ብርድ ነክስ ቢያደርገው ።

ከዛም ታየው. . . ታየው ባእምሮው
እንደ ደግ ሕልም ደስ ደስ እያለው
ሦስቱም ሚስቶቹ ሲርመጠመጡ
የሱን ጐሮሮ ሊያጣፍጡ ።

በልቡ አደመጠ ሲመታ
የያንዳንዷ ልብ ድርብ ድርብ
ሽቅብ ሽቅብ

በ"እኔጋ ነው የሚያድር ዛሬ ማታ" ።
አዴ ላንቃሞ
የዘወትር ጭምቱ
ቀልድ ቀልድ ሲለው ብልሃቱ
(ከፀልፎ ፀልፎ አንድ ዕለት
እየከፋ እንደ መዘናናት)
ወደ ጐጆአቸው ተጉዞ
ሚስቶቹን ይመጣል አዞ ፣
"እራት እንዲበስልልኝ
አዳሬን እመጣለሁኝ ።"

ታዲያ እንዲህ እንደ ዛሬው
ብርማይቱ ጨረቃ
የብርሃን ጠበል አፍልቃ
ቶፈጥሮን ስታጠምቃት
እንደገና ስትወልዳት
ነፍሱ ፀቀስታ
በበረዶ እጁ ሲማታ ፣
ካፋፏ ላይ ቁጭ ብሎ
ጭሱ ሲወጣ ተጥመልምሎ
እያየ ፣ ፈገግ ፈገግ ይላል
ከት ከት ብሎ ይሥቃል
ወንድ የመሆንን ጽድቅ ይከባል
ያደንቃል ።
ደሞም ይፈልጋል
ማወቅ ማረጋገጥ
መገኖ እንደ ሰጠው
ምኔም እንዳይነፍገው ፣
ለእያንዳንዷ ሰዓት
በያንዳንዷ ሌሊት
ሦስት ሴት ከሦስት ራት ።

እግራቸውን ታጥበው
በቅቤ ተሻሽተው
በጢልቱ ቆጮውን

ፀጮጮ ወተቱን
አሳምረው—አምረው
ሲጠብቁት ሲያውቀው
ሦዕቱንም አፍቅሮ
ግን አንዷጋ አድሮ
ባንድ ራት — ባንዲት ሴት
ተሰልባ ያች ሴት
ሌላው ሳያገኘው
ግን እንደ ተመኘው
ማደሩ ትዝ ሲለው
መብቱ እየተሰማው ፤

እንዲሁ እንደ ዛሬው
ብርማይቱ ጨረቃ
የብርሃን ጠበል አፍልቃ
ተፈጥሮን ስታጠምቃት
እንደገና ስትወልዳት
ነፋሱ በቀስታ
በፀረዶ እጁ ሲማታ ፤
ካፋፏ ላይ ቁጭ ብሎ
ጭሱ ሲወጣ ተጥመልምሎ
እያየ ፡ ፈገግ ፈገግ ይላል
ከት ከት ብሎ ይሥቃል
ወንድ የመሆንን ጽድቅ ይከባል
ያደንቃል ።

እንዲህ እንደ ዛሬው ሞቅ ሲለው ልቡ
ይማከለት ይሆን ያቀደው በቅርቡ ?
አንዲት ጉጆ ነገር ጥቂት ቀን ሸፋሽፎ
አንዲት ጊደር ብጤ ገዝቶ ወይም ዘርፎ
እራት ከእራት እርጎ መብቱን ማጐልበቱ
ቀልዱን ማፋፋቱ ?!

.1964

እቴቴ

ድሮ ነው ፊት
ፀልጅነቴ ሰዓት ፤
ፉራፉሬ ከማበርበት ቦታ
መጥታ
ትጠራኝ ነበር ያች እቴቴ
የጐረቤቴ ፤
"ቡጡና ፡ ወንዝ እንውረድ
ሸንኮራ ቀርጨልህ እንድትጐምድ . . ."
"እሺ እቴትዬ" ብዬ
ጣሳውን ከእጅዋ ተቀብዬ
እከተላታለሁ ወንዝ እቴቴን
እቴቴን— የጐረቤቴን ።

ውሃውን
ፀሐይዋ ስታፀኸየው
በወርቅ መርገፏ ስታጌጠው
እቴቴም
ጨርቋን ስታንጨፈጭፈው
ስታሽ ስትጠመዝዘው
ስትዘረጋ ስትቀለብሰው ፤
ደሞም ስትዘፋፍነው
"የኔ ቤት እቆላ ያንተ ቤት አፋፉ
ልቤን አመጡልህ እየደጋገፉ"
ስትለው. . .ስትለው
ትንሹን ልቤን እንዴት ነበር ደስ የሚለው
ደስ የሚለው ?

ታድያ አፍታም ሳትቆይ እቴቴ
እቴቴ የጐረቤቴ
ዘረረረረር አድርጋ ልብሷን
ውሃ ውሃ እሚል ጨርቋን
ሣሩ ላይ ጉቶውም ላይ
በየቅርንጫፉም ላይ ፤

ትለኛለች እኔን
እኔን ትንሹ ቡጡን
ውሃው ውስጥ የምንቦራጨቀውን ፤
"እስቲ ደሞ ቀራዬን
እኔ ሊታጠብ ገላዬን
አፋፏ ላይ ቁምልኝ
መንገድ መንገዱን እይልኝ
ሰው አለመምጣቱን ጠብቅልኝ . . ."
እሺ ብዬ ዲዲዲዲ ወዳፋፏ
እሷም ፈታ ፈታ መቀነቷን
ገልመጥ ገልመጥ ዙሪያዋን
ፍትት ፍትት ፍትትትት ሻሿን
ግልብ ግፍፍ ውልቅልቅልቅ ቀሚሷን
ሙልጭልጭልጭ ውስጥ ልብሷን
ብቅ ጥልቅ ብቅ ጥልቅ ራቁቷን ፤
እኔም ዐየት—ዐየት መንገዱን
ገረፍ ገረፍ—ደሞ ገረፍ ወንዙን
እቴትዬ ዕርቃኗን የምትንቦራጨቅበቱን ፤
ጸጉሯን ወደኋላዋ እየሳበች እየገመተተች
ጡቶቿን ለፀሐይዋ እየሰጠች እየለጠጠች
ኋላዋንም ነካ ነካ —ነካ እያደረገች
ስትጫወት እያሾለቅሁ አየት . . .አየት
ደሞ መንገዱንም መልከት. . .መልከት ፤...
ታድያን ዛሬ በጉርምስና ዘመኔ
ያ የጥንቱ ትይታ ተመልሶ መጣ ካይኔ
የረሳኋት እቴቴ
ብቅ ትልብኝ ጀመር ከፊቴ ፤. . . .
ወንዙ ውስጥ ስትንቦራጨቅ
ጸጉሯን ወደ ኋላዋ እየሳበች እየገመተተች
ጡቷን ለፀሐይዋ እየሰጠች እየለጠጠች
ኋላዋንም ነካ ነካ—ነካ እያደረገች ፤...

.1964

ላንቺ ለጨለማዋቱ

ፀሐይዋ ሳትወጣ
በድቅድቅ ጨለማ
ፈልጊኝ
ታገኚኝማለሽ ፤
መልኬ ባይታይሽ
በጣቶችሽ ዳሰሽ
ጠረኔን አሽተሽ ፤
ሌቱ ከነጋማ
እኔም ያንቺ አይደለሁ
አንቺም የኔ አይደለሽ ።

* * *

.1964

ልጅነት

ጊዜ በጊዜ ቀለበት
ሰተት ።
አይ ያች የዘመን እምባ
በብይ ድብደባ
በኳስ ጥብጠባ
ባውጥ ለቀማ
ተጣባ ፤
ደሞ ትንሽ ተገን ለአበባ
በጉርምስና ፍሬ እምታነባ ።
ቢራቢሮ ማባረር ማባረር
ከቀልም ቀለም መሽከርከር
ለማሳደር
ለከርሞ
አባ ጨጓሬ መሰል ነገር ።

መች ጠፋችሁ
ጓደኞቼ
ካባ አልባሾቼ
እንደ ገዛኝ የልጅነት ሥልጣናችሁ ?

የሕፃንነት ሞኝነት
የዐዋቂ ብልጠት
ዙሪያ ቀለበት
የሕይወት ጉዞት ።
ቋታችሁን ለመሙላት
ሥጋት
ሥፍር—እችሁን ለመመጠን
ብክን ፤
ዳገት—በረዶ መቧጠጥ
መፍረጥ
ጋት ለመቆንጠጥ ።
በዛን የልጅነት መክሊት
ዛሬም እንነግድበት

ብቻ አንሶ ሲመነዘር
መንፈራፈር
ልብን በሲቃ ማንጫረር ፤
መንገድ ብቻ—እግር ሳይኖር ፤
መዳኸር
በልብ ጫማ መውተርተር ።
ላለመለምለም መብቀል
ላለማፍራት መተከል ፤
ተስፋ ቅርስ
ምኞት —ውርስ
በግብረ—ጠል
እስቲል ከንበል ።

እልፉ እሜጋ የሕይወት
ልጅነት
ሲያረጁ ሲያፈጁ
ከደጁ
ከልጅ ልጁ ።
ዞሮ ዞሮ ከልጅነት
ኑሮ ኑሮ ከመሬት
እንደ ማለት ።

ጊዜ በጊዜ ቀለበት
ሰተት
አይ ያች የዘመን እምባ
በብይ ድብደባ
በኳስ ጥብጠባ
ባውጥ ለቀማ
ተጣባ ፤
ደግሞ ትንሽ ተገን ለአበባ
በጉርምስና ፍሬ እምታነባ ።

.1964
በልጅነት ለምለም መስክ ላይ ልጅነትን ለተካፈልን ጓደኞቼ።

ወለምታ (የወዳጅነት አባዜ)

አይጥፋ እንጂ አይውጣ ከእጃችን
ያለዐዋይ እስካልቀረ ሙዳያችን
ወዳጅነት — እሚያሰናስል ሀብላችን፤
መዳቡ አልማዝ አፈሩ ወርቅ
የነብስ ብርቅ የሥጋ ድንቃድንቅ ፤
እብስ ሲልም ድንገት ፣ የፍቅር ሌባ ልሶት
እግዚኦታ አይመልሰው ፤ ጾም ወይ ጸሎት ።
ሩቅ አድማስ
በዐይን አይላስ ፤
እእምሮ ክንዱን ባያጥፍስ
ምን ሊዳብስ ?
ይበናል
አሻራው ይጠፋል
ውሉ ያለውል ይፈታል
የተካነዱት ቃልኪዳን ሳይካየዱት ይወድማል ።
ሙጫነቱ ማቅረቢ ማቆራኙቱ
ባንድ አዋዶ ማጓተቱ
የልቦናን ድንበር ቀዶ በቀስ ማስፋቱ
እያደር ያንሳል ግምቱ
እያደር ይሆናል ከንቱ ።

የሕይወት እልፍ ሺ እጆች
ያበሩልን እልፍ ሺ ችቦዎች
በአጋጣሚ ነፋስ በቅጽበት ሽውታ
እልም ይሉ ጭልም
ክስም ይሉ ድርግም
ደቂቃ ዓመታትን ድል ስትመታ
ገጠመኝ ገጠመኞችን ሲረታ ።

እና ለዚህ ነው ፤
ትንሽ ሽንቁር ትንሽ ስብራት

የመርፌ ቀዳዳ ስፋት ያላት
ከፍቅራችን ብትሠርጽ ብትወጣ
ልቤ ጨጎጊት ያወጣ ፤
አባቶች እንዲሉ
ውሾች በቀደዱት ጅቦች ይገባሉ ።

* * *

1965

ያባትህ ልጅ

እሁን እንዳንተ ማን ሊመጣ
አባቱን መስሎ የወጣ ?
እንዳንተም ያባቱ ልጅ የለ
ጥበብን አቅፎ የገደለ
አወፍሮ ያሰለለ ፥
አንድም አንተን መሳይ—አባቱን መሳይ የለ ።

አባትህ
በግዕዝ እጥር ንቁግ ሕይወቱን ቀጽሮ
ከመላእክት ጋር ታፍሮ
ከሰማዕታት ተተራጉሞ
ከመናፍስት አግቦ ገጥሞ ፥
ያድባር ያህል ተፈርቶ
ካድባር ይልቅ ጉልብቶ
አሸለበ ፤ አንተን አምሳያ ልጁን ተክቶ ።
አባትህ
የቋንቋው ካዝና የምስጢሩ
ሰውር ፥ የእንቆቅልሽ ድርድሩ
የመደርደሪ ተአምር—እኩይ ግብሩ ።
“በምድረ በዳ የሚጮህ ድምፅ”
ሐያሲ—የራዕይ ቅርጽ
በእሳት ልሣን ተናጋሪ
የመለኮት ቃል ፈካሪ ።
አባትህ
ሰደድ እሳት ምላሱ
አይፈታ ጥበብ ቅርሱ
አይገለጥ ምስጢር ውርሱ ፤
ደስስ ይበለው—አንተን አደረሰ እምታደርሰው
አንተን ወለደ እምትወልደው ።

ከሕይወት] ወዲያ ላያልፍ የጥናትህ መደቡ
ከሕዝብ ጉያ ላይርቅ የምርምርህ ክበቡ
ምን ብትረቅ ምን ብትርቅ እምትደርስበት ግቡ
ወይ የመነሻህ እርካቡ ፤
የስንቱን ዐይነልቦና አታለልክ
እስተዋይነቱን አጭበረበርክ
እንዳባትህ—በቋንቋ ግርዶሽ እየተጠለልክ ።

በጆሮህ ጥጋት ላንሸዋሸወ የአፍርንጅ ልሣነ ነፋስ
አባከንክ ዕውቀት ምርትን—
እንዳይደርስ ከሕዝብ አእምሮ ምላስ ።
የዋህ ፍሬነገር በባዕድ ቋንቋ ተሞሽሮ
በሐሰት ግርማ ሞገስ ታፍሮ
በእኔነት ትዕቢት ተሜፍሮ
ለየህ ፤ ከሕዝብ ደማቅ አደባባይ
ገደመህ ፥ በሱባኤ ከብቸኛ ምልካይ ።
እማያውቁትን ይፈሯል
እሚፈሩትን ያከብሯል
ሲባልማ ሰምተህ ይሆናል ።
አባትህ
ራሱ በማይፈታው እንቆቅልሽ ፥ ተረብ የድግምት ወጀቦ
ፈውስ እያለ ሲያደባይ ፥ የስንቱን ሰው ቀልብ ሰልቦ ፤

ለዊራ—እሸዊራ—ሩሸዊራ— አቁራ—ነቂራ
አዝቢራ—እዥበርቢራ—አጽቢራ—አጽበርቢራ
ሐሊል ላሒል ቃኢል ባኢል ናኢል
ባባባላላላፈፈፈዳዳዳ—ሀሀሀ(ሀ—ሀ—ሀ!)

አንተም የመዘለፊያ ልጅ ዛቢያ
ዘመናይ ደብተራ ፀባያ
ተጠበብኩ ስትል ጠበብክ
ዐወቅኩ ስትል ደነቆርክ
መቅረዝ ሲሉህ—እንቅፉም አንተው ሆንክ ።
እና ከአባቱ የተለየሁ ነኝ—
አያልክ ብትለፍፍ ብትቃዥ

ሥራህ ይታዘብሃል መሆንህን የሱ ቅዳጅ
የመንፈሱ ንድፍ ወረቀት
የገዘፈበት መስታወት
የደመቀበት መጽሔት ።

እረ ካንት ወዲያ ማን ሊመጣ
አባቱን መስሎ የወጣ
እንዳንተም ያባቱ ልጅ የለ
ጥበብን አቅፎ የገደለ
አወፍሮ ያሰለለ
አንድም አንተን መሳይ—አባቱን መሳይ የለ ።

* * *

.1965

የንፋግ ምጽዋት

ያን የዘመን ጉዲፈቻችሁን ፤
ያደፈረሰ ዐይናችሁን
ያቀጠነ ድምፃችሁን
እባካችሁ ፤ አላምዱኝ ፍርሃታችሁን ።

ያን ቀን አቶቡሱ ላይ
ስትሣፈሩ የሆነውን ሳይ
ከአንቀልባው እንደ ሾለከ ጨቅላ
ነብሴ ጮኸች ከሾህ ተንጋላ ።
ደማቅ ሰማያዊ ቦጌ ታጥቀህ
ጭስ መሳይ እጀ ጠባብ ለቀህ
ኮት ብለህ ዕድፍ ደርበህ ፤
በግራ እጅህ ከዘራህን
በቀኝህ የልጆችህን እናት ጨብጠህ ፣
ገባ ስትል "ወንድምዬ" የሌላው ዐይንኮ ገላመጠህ!
ኮስታራ ገጹ ገረመመህ ፣
በሹክሹክታው አገለለህ
ባንድ አድሞ አንተን ለየህ ፣
አትጠጋን አትቅረበን አለህ!
ከፊቷ አንገቷ ጠቁሮ ፣ ደረቷ ጠቁሮ
እግሯ በንቃቃት ተቦርቡሮ ፣ ተሸርሽሮ
ቦብሊን ሸንሽና ለብሳ
በላዩ ዱቃ ነገር ፣ ጨሌ አፍሳ
ጸጉሯን በቅቤ አርሳ
ጮጮዋን እንደ ጨበጠች ፣ የት ትቀመጥ ፣ የት ታኖራት?
እንደ ላስቲክ እየሰፉ ቦታውን አጠበቡባት ።
በልብሷ ተጠየፏት ።
በጠረኗ ተሰቀቋት ።
እስቲ በል ፣ ይህችን እናት
የሀገሬ እናት የት ታኖራት ?

ካርኒ ቆራጮ፡ የተግባር ቃሉን ነፍጓችሁ
ቀና ድምፁን ደብቋችሁ
ኋላ ወስዶ ፣ ከፅቃ ጋር ሲወሽቃችሁ ፣
አሳዘነኝ አስለቀሰኝ መራቆታችሁ
ዐልፎ ከእድፉም ልብሳችሁ ።

ግን የኔ እንባ ፣ አልጠፋኝም እንዲሆን የይስሙላ
የንፉግ ምጽዋት ዘለላ ።
ወይ የቅንጦት ወለላ ።
እናንተ እንጂ ፣ እናንተ እንጂ ወዛችሁን ያነባችሁ
እናንተ እንጂ ፣ እናንተ እንጂ ሰቀቀኑን የቻላችሁ
. . . ዳፈን ፣ ለታሪክ ዋስትና የከፈላችሁ ።

* * *

.1965

ለታሪክ ፈለግ ዉ.ፍ ለሆኑ ወገኖቼ

እዩ የኔ ዝምታ ጋግርት

እዩ የኔ ዝምታ ጋግርት
አይወለድ ቃል—አጥንት ።
 በከተማው በገጠሩ
 በአምባው በሸለቆው በዱሩ
 በየቀየው በየዕድሩ
 ኡኡታ ሲቀልጥ እሪታ
 ፍጥረት ባነደበት ሲማታ ፤
ሆን ብዬ በጆሮዬ ላይ ተኛቼ
የልቤን ወያኔነት ቀጥቼ
ፍርሃቴን—አብሮ አደጌን ተማጥኜ
እኔው የኔኑ ድምፅ ተሠቅቄ
እኔው የኔኑ ልሣን አፍኜ ፤
 ሲጉነገ ሉኝ ጸጥ እርጭ
 ሲነካኩኝ ጭጭ ምጭጭ ።
እዩ የኔ ዝምታ ጋግርት
አይወለድ ቃል—አጥንት ።

* * *

.1965

ግጥሙ ለማይመለከታቸው ፤ በ1965 ኢጅግ እየከፋ የመጣውን ረሀብ ላቃለጡ የዩኒቨርሲቲ መምህራን ።

ልጅቱ — የዘመነችቱ

ልጅቱ— የዘመነችቱ
ጧቱን ብድግ ንሥት
ትለውና
ፊቷን ትጥብ እሽት
ፍትግ ፍትግትግ
ዱሩላዋን ልቅቅ ጥፍት
ሌላ ምናምን ዱቅት
ሽፋሏን ቅልም ጥቁርት
ከንፈሯን ቅብት ቅልት
ታደርግና ፤
ልጅቱ - የዘመነችቱ
ሱሪዋን ለምምበጫሙን - ሱርት
ጫማዋን ነጠላውን - ጭምት
ቀበቶዋን ሰፊውን - ቅብትት
ጃኬቷን የቆዳውን - ጅክት
ታደርግና ፤
ልጅቱ - የዘመነችቱ
መስቷቱ — ትልቁ መስቷት ፊት
ትቆምና ፤
ሣቅ ግጥጥ. . .ሣቅ ግጥጥ . . . ሣቅ
ደርሶ ፍልቅ. . .ፍልቅልቅ. . .ፍልቅልቅልቅ
ከንፈር ገጠም . . .ደሞ ከፈት. . .
ደሞ ገጠም...ገጠምጠምጠም
ወደኋላ ሒድት. . .ሒድት
ደሞ ምልስ . . . ምልስ . . . ምልስልስልስ
ሽንጧን ሰበር. . .ቅልስ. . .ቅልስልስልስ
ዳሌዋንም ውዝ ውዝ
ቂብ ቂብ. . .ቁንን ቁንን
ክው ክው . . .ጅንን ጅንን
ደሞ ፈገግ. . .ደሞ ቅጭም. . . .ቅጭምጭምጭም
ዐይኗን ከፈት. . . ደሞ ጨፈን. . .ስልምልምልም

ደሞ ጉርጥ. . .ደሞ ጥቅስ. . .ደሞ ጉልጉል
(በራሷ ትቀልድ ይመስል)
ልጅቱ - የዘመነችቱ
ፕሮፋይሉ ብሎ ጥቅልል
ወደ ቁር ሷ መለስ ስትል
እማማዋ ንድድ ቁጥተ
ትንሽ እህቷን ጥርት
በኩርኩም ግጭት !
"ገና ካሁኑ ይወጣብሽ
ለምነው ጧት መነሣትሽ ?"
ደሞ ማለት ።
አባባዋም እዝን ቁጭት
ጺሎታቸውን ዝንግት
"ወይ ጉድ መበላሸት"
አርዝመው እያዩ ማለት ።
ልጅቱ - የዘመነችቱ
ገሪብ ገሪብ እያለች
እማየዋን እያሣቀለች
አባዬዋን እየገረመመች
ቦርሣዋን እንደ ቦረሠች
ላስቲክ ብጤ ነገር ባፍዋ እያላመጠች
እያንቀጫቀጨች
ርፍድ ብሎባት ችኩል ችኩል እያለች
እሑድ ጧቱን ባንድ ሰዓት ውልቅ ያለች
(አፍታም ሳትቆይ—ወድያውኑ)
ሰኞ ጧቱን ምልስ ትላታለች ።
ልጅቱ-የዘመነችቱ ።

* * *

.1965

ስንብት

ዋ! አንቺ የምኞት አጥናፌ
የየዕለት ራዕይ ንድፌ
የሕለኝታ ምዕራፌ
    ሁነትሽን ጠላሁት
    ኑሮሽን ተሠቀኩት
የማትጨበጪ ጉም
የሕልም ሕልም ሕልም ።

ሔጂ ሔጂ ፈለግሽን ተከትዬ
ጉልበቴን አባክኜ ቅስሜን ጥዬ
እንደገና ወደኋላ . . .ወደኋላ
ከቁም በድኔ ጥላ
ከዕንባዬ ከለላ ።
እስቲ እዩኝ እስተውዪኝ
ባይኖችሽ ጨረር ሞሽሪኝ
ለጥዑም ዜማሽ አዛንጊኝ
ቢቃለ ልብሽ አጽናኚኝ፤
ብልሽ ለማታደምጪኝ
በነበልባልሽ አቃጥይኝ!

ግድየለሽም ተይው ይቅር
ላልተጋባን አንዳበል
ላልተኳኳን አንዳለል ።

እስቲ እባክሽ፤ ለሞቴ ልማፀንሽ
የመንፈሴ ቦግ ቦግታ ጠይሞ
የተስፋዬ ተግ ተግታ ተስለምልሞ
እባክሽ፥ ላልኖርኩኝ አታቁሚኝ
እባክሽ ላልሞትኩኝ አታፅተኚኝ ።
ታሪክ አይደል ገድልኮ ነው ለኔ እሚጻፍ
ካንድ የዕድሜ እንጓ እስከ ሌላው ጫፍ
ቁኬትዬሽ ስውተረተር ከጽንፍ እስከአጽናፍ፥

መስሎኝ ፍቅሮሽን ብቻ ያመለኩ
ውዳሴሽን ያነበነብኩ
በራሴ ላይ አስማት ደገምኩ
        መተት አዞርኩ ።
በይ ስንት ቀን
ስንት ቀን ባንቺ ሰቀቀን
ባንቺ ላይ ያለኝ እምነት ባንቺ ላይ ያለኝ አለኝታ
እንደ ሰዓት መሙያ ጊዜ እየቆጠረ ይፈታ?

ግዴለሽም ተይው ይቅር
ላልተጋባን አንዳበል
ላልተኳኳን አንዳለል ።

ምነው ዞትር በሩቅ ሣቅሽ መጠውለጌ
ምነው ሁሌም በሩቅ ዳናሽ መበርገጌ
በሩቅ መዓዛሽ መግተርተሬ
በሩቅ ቃናሽ መሰበሬ
ላይለወጥ ዕድሌ ላይለወጥ ዕድልሽ
ላልወጣ ከክበቤ ላትወጪ ከክበብሽ?
ለምን ፋይዳ ወፍ ሁኜ መዘመሬ
        ለጉጆዬ ተጠፍሬ
የዕጣችን ግንባር—ገዶል
        ላይደለደል ።
ላያመጣሽ ጉርፉ
ላያጉዘኝ ዶፉ
አፋፉ ላይ ቆሜ
ላይቃና ስቡሬ ቅስሜ፥
ላላርፍ ከዕድሜ ልካ ሕመሜ
ላይሻለኝ የጣር ዘላለሜ ።
እባክሽ ተይኝ
የዋህ እማኝ ብልሽ ማሪኝ
ጅል አፍቃሪ ብለሽ ናቂኝ ።
ጽድቅሽን ብዬ ኩነኔ
ፍቅርሽን ብዬ ምናኔ ።
ድንገት የወረደ አሎሎ

እንደ መብረቅ ክንድ ተገንጥሎ
እንዳይከሰስ አቁስሎ
ተበቀለኝ፥ ስም ሳይኖረው ለበቀሉ
ገደለኝ ፤ ወንጀይ ሳይኖረው ለበደሉ ።

ግዴለሽም ተይው ይቅር
ላልተጋባን እንዳበል
ላልተኳኳን እንዳለል ።
ብቂኝ፥ በሕሊናዬ አድማስ አትታይ
ልገላገል፥ ከትዝታሽ ከጭብጥሽ ሥቃይ
ከመስለምለሜ ብካይ ።

ደኅና ሁኚ. . .ደኅና ሁኝ በይ
ኮከቢቱ የሰማይ እንጉዳይ
የፕሉቶ ላይ ሲሳይ
ጉድባይ ።

* *

.1965

ፀሐይን ሳያይ ተፈጥሞ

ሲንደረደር ሲንደረደር
ወደቀና ካንቺ ድንበር
ካንቺ እምባ ካንቺ መንደር ፤
አይነሣ በምን ፀቅም፥ በምን ሰበብ
የወግ ገዱብ ?
ቢቸግረው በሩን ዘግቶ፥ እግሮችሽ ላይ ተደፍቶ
ሲልሽ 'ሁኚኝ—ያንቺ አድርጊኝ'፥ መላ መንፈሱን አካቶ
ከዘመድ ዐይን ተገልሎ፥ ካለፈ ሕይወቱ ተፋቶ
በ'እግዜር ቢል ነው' እንደበቱ፥ ቅሬታውን አዘናግቶ
ባንቺ ቆሌ ውሎ አደረ ፤ ባልፎ ሒያጅ ፍቅርሽ ረግቶ ።
ምንም ዐልፎ ሒያጅ ፍቅርሽ ቢሆንበት፥ የሰንበሌጥ የሣር ባላ
ምንም ፈገግታሽ ቢጨልምበት፥ ምንም እያደር ውልሽ ቢላላ
አዚምሽ እንደሁ ወድቆበታል፥ አያልፋትም ያንቺን ኬላ ።
ወረቀት ላይ ያልነጠበ፥ ቃል አለበት እንዳች መሐላ ።
እና ነበልባሉ የከሰመ፥ ዐመድ ብናኙ የቀረ
ገለባው ብቻ የኖረ ፥ አሠሩ ብቻ የተከመረ
ሰብዕናው የጮረረ፥ የነበር ግቱ የነጠፈ
መሆኑ ቅር አያሰኝሽ ከጭብጥሽ እስካላለፈ ።
እሱም ዳግም አይነቃ፥ ይቅር ብይኝም አይልሽ
የከፋት ጽድቁን ነው የሚሻ፥ አይወገሽ በመግደርደርሽ
አይበረግግ በወረትሽ ።
በሲኦልሽ ሲኦል አካብቶ፥ ጭለማሽን አጨልሞ
አለኝታውን አካቶ ፥ በተስፋ መቁረጥ ከርችሞ
እዋሻሽ ተቀብሮልሻል፥ ፀሐይን ሳያይ ተፈጥሞ
ፀሐይን ሳያይ ተፈጥሞ ።

.1965

ሽር በይበት ሽር

ሽር በይበት ሽር
ሽር በይበት ሽር ቢያሙራው ጐዳና
በየኮሪደሩ በየቢሮው ካዝና
በየስርንጉጡ— በየስርጣስርጡ
        በየጉጣጉጡ በማጡ በድጡ ፤
ሽር በይበት ሽር
ሽር በይበት ሽሮ ከጓዳ— አደባባይ
        ከታሕት እስከላይ
በዝንተ ዓለም ፍና በለሆሣሥ ዳና
በባህል ዳዋ ውስጥ ቡፍጡር ገበና ፤
ሽር በይበት ሽር !
ያንቺን እግሮች እሚያስር ሰንሰልት ካቴና
የቀጠቀጠ ጣት የፈጠረ ሕሊና
ቢሹት ቢሹት ቢሹት
        ይኸው እስከ ዛሬ አልተገኘምና ።

* * *

.1966

ዘመዴን ስስመው

ዘመዴን ስስመው
ጉንጩ ቢሻክረው
እኔንም ሻከረኝ ፤
ዕድሜ መለስለሱ ማብቃቱ ታወቀኝ ።

* * *

.1966

አንተን በመኻል አያሳጣኝ

አንተ ነህ ጓደኛዬ
የምስጢር ጌጥ ሙዳዬ
(የብል ማከማቻዬ)
አንተ ነህ ጓደኛዬ ።
ሌላም ጓደኛ አያሻኝ
አንተን በመኻል አያሳጣኝ ።
አንተ ንቁ ብርቱ ማግኔት
እኔ ሌሎች የግራ ቀኝህ ብረት ።
ባንተ ፀልፈው ነው እሚያዩኝ
ባንተ ዘልቀው ነው እሚሰሙኝ
አቦ አንተን አያሳጣኝ
ሌላ ጓደኛም አያሻኝ ።

አንተ ሠናይ ፥ የዜማ መምህር
ዘፈኔን እምታንጐራጉር
አንተ ብርቱ ባለቅኔ
ዘራፌ የስንኝ ውጥኔ ።
አንተ የኔ ስማበሎ ፥ አንተ አፈእኔ
ቁንጣኔን የምታስታግሥልኝ ጠኔ
መለኪያዬ—የዐረብ ቤት ሚዛኔ
ካጠገቤ እማትለይ የመከራ ቀኔ ።
ሌላ ጓደኛም አያሻኝ
አንተን በመኻል አያሳጣኝ ።

ወደኔ የሚፈሱትን ወንዞች ከትርልኝ
ኩሬ እንጂ ፥ ባህርከ አይደል በልልኝ
በደግነቴ እንዳልጐዳ ፥ እዚያው ባሉበት አቆይልኝ ።
ታጠርልኝ ፥ እሾህ ሁንልኝ አሜከላ
ገድመኝ ፥ በእሉባልታ በድለላ
ቀጽረኝ ፥ በጠብ ||ሐሜት ኬላ
ለኔ ስትል ክፉ ሁንልኝ

ደግነቴን አታውራብኝ ።
ሌላ ጓደኛም አያሻኝ
አንተን በመኻል አያሳጣኝ ።

* * *

.1966

አለ ፡ 'ጠና በል' እሚለኝ

የብቸኝነት ጥምቡሳሱ
የፍርሀት ግሳንግሱ
በበረዶ እጁ ሲዳስሰኝ
በእሾህ ጣቶቹ ሲቧጥጠኝ ፤
ምላስ ከንፈሬን ሰብስቤ
ዐይኔ ሕሊናየን አድቤ
ከመታመቄ ከወላፈኔ
ከማቄ ከሰመመኔ ፤
ሰንበሬን አመሳስዬ ከኮከቤ ፤
የብቸኝነት ጥምቡሳሱ
የፍርሀት ግሳንግሱ
እንዳልተገራ ፈረስ ሲያደባየኝ
እንደ ደራሽ ውሃ ሲያፍነኝ
እንደ ተጋለጠ ሐሜት ሲሰብረኝ ፤
አለ ፤ በርታ ጠና በል የሚለኝ ።
በዐይኔ እንባውን አፍሶ
በምላሱ ምሬቴን ላልሶ
ማቄን በካባው አለሳልሶ ፤
ከዋሽንት ፉጨት ጨርፎ
ከቅኔ ስንኝ ጠልፎ
የፉጨቱም ከስንኙም ጨምቆ
ክውብት እዝን ሰንቆ
ቀስተ ደመና አርቅቆ
በርታ ፡ ጠና በል እሚለኝ
አለ ፤ እሚያስተዛዝነኝ ።
የብቸኝነት ጥምቡሳሱ
የፍርሃት ግሳንግሱ
በበረዶ እጁ ሲዳስሰኝ
እንደ ደራሽ ውሃ ሲያፍነኝ ።

.1966

እሱ ነው — እሱ

እሱ ነው-እሱ
ዐይን ባይኖረው
        ለምን ብርሃን ኖረ እሚለው ፤
እግር ባይኖረው
        ለምን መንገድ ኖረ እሚለው ፤
እሱ ነው—እሱ
ከቀናቴ
        ፀሐይቱን የሰረቀ ።
በመንገዴ
        እሜከላ ያጸደቀ ።

* * *

1966

ድኅረ አብዮት ግጥሞች

ዛሬን እንኳን

እስቲ ዛሬን
ዛሬን እንኳን
ዛሬን እንኳን ማቂ ፤
እስቲ ዛሬን
ዛሬን እንኳን
ዛሬን እንኳን ፍንጭትሽን አትደብቂ ፤
አትደብቂ—ፈገግታሽን አትቆቂ ።
ቍረቤት አይታዝብሽ
የሐቤት ደመኛ አያርግሽ
እባክሽ ፥ እናት ዓለም እባክሽ ።
የዕጣሽን አድማስ ጉም ሸፍኖት
ምድር-ሰማይሽን አጨልሞት
ፀሐይሽን ቢጠልብሽ
ጨረቃሽን ቢሠርቅብሽ
አንቺ እማዬ እንደ ሌሎች ፥ መሣቅን እማታውቂ ነሽ ?
በዕንቊጣጣሽሽ ዋዜማ ድንኳን
በተቀጣጠለው ችቦ ውጋጋን
ፈካ ይበል የገጽሽ ብርሃን
ደመቅ ይበል የልብሽ ዙፋን
ዛሬን እንኳን ፥
እማምዬ
ዛሬን እንኳን ።
ለኛም ችቦ አዳርሰሽን ፥ ኢዮሃ አበባዬ እንበል
በውሃ አይደል ፥ ዛሬስ በቃል በሁካታ እንጠበል ።
ተቾንክሮ እንደኖረ በር ፥ በትግላችን ተለማምጠን
እንደበቃችንን ተማጽነን ፥ ከንፈራችንን አላቀን
ቢጐለድፍ ምላሳችን ፥ ባይጥም እንኳን ዜማችን
ቢሰባበር ድምፃችን ፥ ዝርው ቢሆን ነገራችን
ብቻ እንጩህ ፍቀጅልን— ጩኸት ነው እኛን ያማረን ።
አወን ጩኸት ነው እኛን ያማረን ፥ በጩኸት እንንበልበል

የገደል ማሚቶ ትንታ ፥ ከእንቅልፍ ትራሷ ትከንበል
ከቦዘን ሕልሟ ትፈንገል ።
እንደበታችንኮ ዝኋል እማምዬ ፥ አዕምሯችንን በክሎ
ቃል አስጥሎ ሐሳብ ገድሎ
ያይንን እውነት በአርምሞ አሰልስሎ
የጀርን ታሪክ በዝምታ አብጠልጥሎ
እንደበታችንኮ ዝኋል እማምዬ ፥ አእምሯችንን በክሎ ።
የጣር የጭንቅ ድምፃችን ፥ እንደ አምኃ ዛሬ ይድረስሽ
የዘመናት ቅርሳችን ፥ ወጥቶ ፊትሽ ይቅረብልሽ
የፍሬያችን የምሥራች ከቶ ምን ቢሆን እንነፍግሽ ።
ከኛ ፈገግታ አትጠይቂ
ከኛ ሐሴት አትጠብቂ
እንባም ለኛ ተስፋ ነው ፥ እባክሽ ስለ እንባችን አንቺ ሣቂ
አንቺ ፥ ስለ ጩኸታችን ፈንድቂ
አንቺ ፥ ስለ ጭንቅ ድምፃችን ቦርቂ ።
አለመሣቅኮ ይቻላል ፥ አለማልቀስ ነው ጭንቁ
የመንፈስን እንጉርጉሮ ፥ በመንፈስ እምባ ማመቁ
ውስጥ ውስጡን እየደሙ ፥ በቀቢፀ ተስፋ መድቀቁ
ለተሰለመለሙ እውነት ፥ የደም ደብዳቤ ማርቀቁ
በቅሬታ ሰደድ እሳት ፥ ሕዋሳትን መጨፍለቁ ፤
አለመሣቅኮ ይቻላል ፥ አለማልቀስ ነው ጭንቁ ።
እና ፤ እስቲ ዛሬን
ዛሬን እንኳን
ዛሬን እንኳን ሣቂ ፤
እስቲ ዛሬን
ዛሬን እንኳን
ዛሬን እንኳን ፍንጭትሽን አትደብቂ ፤
አትደብቂ—ፈገግታሽን አታርቂ ።

ሚያዝያ — 1966

ብቻ መገኘትሽ

እንደ ናፋቂ ሕፃን እናቱን እንዳየ
በደስታ ሐዘን እንደ ተሠቃየ ፥
እንባውን እንዲያዘንብ ለሐሴቱ መቅድም
ዐይንሽን ባየሁኝ እንባዬን ባፈስም ፤
ወይም
ታውሮ እንደ ኖረ እንደ አንድ ጐበዝ
በድንገት ብልጭታ እንዲደነዝዝ
በጨለማ ቤቴ አንቺ ጮራይቱ
ዘው በማለትሽ ቢጠፉኝ ብልሃቱ ፤
እንባውም ይደርቃል
ብልሃቱም ይገኛል ፤
የወጣሽው ፀሐይ ጽልመቱ ሲሸሽ
ብቻ መገኘትሽ
ብቻ መኖርሽ ።

* * *

ሚያዝያ — 1966

ሐዘንሽ እመመኝ

ውል አልነበረንም የፍቅር ቀጠሮ
ቃልም አላኖርንም በወግ ተቀምሮ ፤
እኔ አንቺን እንዳላይ
አንቺ እኔን እንዳታይ አምባችን ተቃጽሮ
ዕጣችን ተካሮ ፤
ቀለምሽ ከዐይኔ አሻራሽ ከጣቴ ባይጠፋ ተማትሮ
(እትብት እምብርቷ ሁኖ ንንዲኖር ደድሮ)
ይኸው እኳየደን በደንገት ዘንድሮ ።

የገጽሽ ብርሃን ቢጠይም ፀዳሉ
ድምፅሽ ቢቀጥንብኝ ቢሠልብኝ ቃሉ
ወዘናሽ ቢሟሽሽ ዛሬ ያለውሉ
ፀእጆችሽ ጨበጠኝ ሐዘንሽ ሥዕሉ ፤

ሐዘንሽ እመመኝ
ብሶትሽ ጠቀሰኝ ።

ጃንበር ነሽ አበባ ሕይወት ተስፋ ዘቦ
ፋሲካ ዕንቁጣጣሽ ማኅሌተ ገንቦ
ብዬ ያወደስኩብት ታዘበኝ ዘመኔ የትላንታት ቀኔ
ዛሬ ሲጮህብኝ ቅኔ እንዳይደል እውኔ ፤

ሐዘንሽ እመመኝ ።
ብሶትሽ ጠቀሰኝ ።

የገደል ማሚቶን ታዘብኳት ተኝታ
በጩኸትሽ ማኀል አኩርፋና ታክታ
ላንቃዋ ይታየኛል ደም ለብሶ ደም ጉርሶ
ቃልሽ ያለፈበት በጭንቅ ተለውሶ ፤

ሐዘንሽ እመመኝ
ብሶትሽ ጠቀሰኝ ።

ጽጌያቱ ደረቁ ንቦችሽ አለቁ ሰዎችሽ ደቀቁ
ጨፌ ላይ ተኝተው ባድማ ላይ ነቁ ፤

ዐዋይን ስማጓት ዕታለቅስ በይፋ
ከጉጆሽ ስትወጣ ትቢያዋን አራግፋ ፤

ሐዘንሽ እመመኝ
ብሶትሽ ጠቀሰኝ ።

አላውቅልሽ ብዬ አታውቂልኝ ብዬ
እምነትሽን ጥዬ ፍቅርሽን ገድዬ
አኩርፌሽ ስቀመጥ ያው እንደ ባላንጣ
ይኸው ነጭ ማተብሽ ሊያስታርቀን መጣ ፤
ሐዘን ነው ውበትሽ ውበት ነው ፍቅርሽ
ብርሃን-ጥለት አልቦ ክል ነጠላሽ
ፀይኔን የገለጠው ጥቁር ጨለማሽ ፤. . .

ሐዘንሽ እመመኝ
ብሶትሽ ጠቀሰኝ ።

* * *

ግንቦት — 1966

ለድንገት - በቀል ፈላስማ ዐርበኞች

ታዲያ ዛሬ ፡ በሰበብ ባስባብ ሰንሰለት
ተጋምደህ ብትሟገት
ብትቋሰል ብትዛበት
ብትናፈር እንደ ርጥብ እንጨት
ብትዳቆስ እንደ መርግ ንዶት ፤
ታዲያ ዛሬ ፡ ባደባህበት አደባባይ
በነገር በተረብ ሥራይ
በደባ በሾርኒ ግዳይ
ልግነን ስትል — ብትፋረስ ብትጣጣል ብትሻወድ
ልድመቅ ስትል — ብትንኳሰስ ብትማገል ብትፏደድ ፤
ታዲያ ዛሬ ፡ የወግ ጽዋ ብትጣጣ
ብትፋታ ብትዳበል ጦጣ ለጦጣ
በቋንቋ ብትናገድ ፡ ብትጧደን በአፍ ዶፈጣ
እንደ ርችት ብትንጣጣ ፡ እንደ ፍግ የትም ብትሰጣ ፤
ታዲያ ዛሬ ፡ አስተናግር እንደ በላ
ሺ ምላስህን ብታቂላላ እልፍ ትናጋህን ብታላላ
ሻካራው ልብ—አንደበትህ ፡ በአራራይ ዜማ ቢሰላ
ለማኙን ቀርቶ ጥላውን ፡ ለማቀፍ እጅህ ቢያደላ ፤
ካልሆነ ፡ የታሪክን ሐቅ አምኖ ፡ ይቅርታውን ለመማጠን
ካልሆነ አጉራህ ጠናኝ ብሎ በአዲስ ፍኖት ለመፋጠን
ማነህ በአቻምና ፡ በአቻምና በስቲያ
አዳፍነህ የእምነትን ቋያ
ኑብስህን ከተህ በወኔህ ጉያ
ለዐይንህ ዐይን ፡ ለእእምሮህ አዕምሮ ፡ የሰጠህን ባልአም[...]
ረስተኸው ርቀኸው ድንጋይ አልብሰኸው በበረሃ ፤ . ..
የፍርድን ጮኸት አቤቱታ
የማወቅን ሕመም ቅሬታ ፡
ሕሊናህን በማባበል
በየምናምኑ በመደለል
ያላዘናጋህ ያልተዘናጋህ
ማነህ? እስቲ ማነህ'

ከማይመስሉህ ተቧድነህ ፡ ባንድ ሠምረህ
ኩኩሉ አልነጋም ፡ አይነጋምም ብለህ
ለፊውዳል ቅኝት ነዝረህ ፡ ለቡርዧ ከበሮ ተደልቀህ
ለኔነት በኔነት ማራቶን ተጣልፈህ
ለክብር ለንዋይ ተዳፍተህ
ለስም ለዝና ተዳምተህ
ነቀዝ እንደ በላው እህል ቀለህ
ዋግ እንደ መታው መኽር ሻሽረህ
መልሕቋ እንደ ጠፋ መርከብ ሰፈህ
የትም ነፍስህ. . . .የትም ባክነህ. . .የትም ደቀህ ፤
የኔሮንን ሣቅ ያልሣቅህ
. . . .ማነህ ፡ እስቲ ማነህ ?
ካለህ ፡ እኔ ነኝ በል. . .በል
ላንተ ይገባሃል የሰማዕት አክሊል ።

* * *

ግንቦት — 1966

ቋጥኝ

መሠረቱ ጽኑ
የብረት ምሰሶ ነኝ ባይ
ቋጥኝ በቋጥኝ ላይ ፤
ንፋስ ራሱን ያዞረው
ማር ቅጠል ድንጋይ ዐፈር
ቆብርቧሬ ነገር
ሲኮረኩመው እንዳከከው
ሲገፈትረው እንደ ዳሰሰው ፤
(ትዕግሥቱ ብቻ እያማቀው)
ግና አንዲት ጠብታ. . .አንዲት ጠብታ
ውሃ ተሽኝታ
አፈር ስትነክስ
ድንጋይ ስትጎርስ
ውቅያኖስ
(መርከብ እምታፈርስ)
እና መች ቀረለት መነጠቁ
ከግሸር ዳሱ መውልቁ
እንዲያ እንዳልቆ ነበተቁተ—
እንዳልማቀ ፤
ወደ ቁልቁል
ወረደ
ቋጥኝ
እየ
ተን
ሰቀ
ሰ
ቀ

.መስከረም 1967

በትን ያሻራህን ዘር

በንጥ በስርጓጉጡ
በማጥ በድጡ
እንደ ተንጋለልክ—እንደ ዘመምክ
ትንፋሽህን እንደ ቋጠርክ
ልል ቀበቶህን እንዳጠበክ ፤
የተልእኮህን አባዜ
የሕይወትህን ቃለ—ኑዛዜ
ወርውር !
የእጅህን ዘገር ።
በትን !
ያሻራህን ዘር ።
ይዘኸው እንዳትቀበር ።

* * *

.1967
የምኞት ሎሌ ለሌለባቸው ለሀገሬ ልማትና ዕድገት የቆምና መቼም ቀና ደፋ ለሚሉ ።

ትዝታን ማለስለሻ

አየሽ ፥ አንድ ቀን ደሞ. . .ደሞ
የሔዱበት መንገድ አዝግሞ
ይመጣልና ከርሞ. . .ከርሞ
ሲጋፈጥሽ. . .ተግ ሲልብሽ
ጭለማዬ ሲበርቅብሽ
ጭንቄ ገዝፎ ሲጋርድሽ
አትበርግጊ አይጸጽትሽ
ዝምታዬ ሲጮህብሽ ።

ለቅሶ ትካዜ መብከንከን
ፍቅር ጥላቻ ሰቀቀን
ቅናት ቅሬታ መማሰን
ጨረር ላይኖር ፥ በቀቢፀ ተስፋ ደን ።

ተፈጥሮ ፍሬን አቁቦ
በማጥ በስርጓጉጥ ተስቦ
አበቃለት ነዶ ከልቦ
በድንፋታው ተገማጥቦ ።

እና ለመውደቅ ለመንከባለል
ተፈጥሮን እሚያህል ገደል
የት አል
ብዬ ነው ፤
እኔው
የተበዳይ ይቅር ባይ ራሴው
እንባዬን ከዐይኖችሽ እማብሰው ።

.1968

ገና በልጅነት

ገና በልጅነት. . . .
ገና በእጅነት እርጅናውን ኖሮ
ገና በአፍላነት . . . .
ገና በአፍላነት ከዕድሜው ዳር ተሻግሮ ፥
ጀንበሯን ሲያስተውል
ቀለሟን ቻል ብሎ
ሙቀቷን አፍቅሮ ፥
ጨረቃን ሲታዘብ
ድምብል—ቦቃን ትቶ
አበባዋን ጥሶ
ብርሃኗን እንሥቶ ፤
ገና በልጅነት. . .
ገና በአፍላነት. . .
ከብርሃን ከሙቀት ምስሉን ለመከወን
ሐውልቱን ለማቆም
ሲወድቅ ሲነሣ ሲለፋ ሲታገል
ሲጣጣር ሲዳከም ፤
ብርሃንና ሙቀት ሐውልት አልሆን አለ
ቀለምና አበባ ሳይከሰቱ ኃብረው
ኃብረው ሳይሳሉ ።

* * *

.1968

መንታ ነው ፍጥረትሽ

ተገለጠ ዕቶኑ ተከፈቱ ዐይኖችሽ
ብርሃን አዘነበ ፤
ቀለማት አቅርረው ውበትን አነቡ ፥
ጋረዱት ኮከቤን ብርሃን አጠሉበት
ኩራቤን በማሾ አደናገሩበት ።
ክንዶችሽ አቀፉኝ አቅፈው አባበሉኝ
አባብለው አስተኙኝ
ውጋቴን ነጥቀውኝ ቁስሌን አዘናጉኝ
ከሰመመን ጀርባ እሾህ ላይ ሊያነቁኝ
ቁርንጮ ሊያለብሱኝ በማቅ ሊፈትጉኝ ።
ሰጠሽኝ ጨለማኬት ወለፈንዴን ጽዋ
ባንድ የተቀመመን ማርና ግራዋ ።
ምን ይሆን ፍጥረትሽ ጥንድ የሆነ መንታ
ከቃልሽ ያልጠፉ ብሥራትና መርዶ
ዋይታና እልልታ ።
ያልቃሾች ሙሾ ነሽ የዕድመኞች ጨዋታ
የሐሴት ርችት የሐዘን እሩምታ ።

* * *

.1968

ፀቀበሮ ጉድጓድ

ፀቀበሮ ጉድጓድ ቀበሮ መስሏቸው
ፀቀበሮ ጉድጓድ ቀፀሮ መስሏቸው
ውሾቹ አንዱ ፀዛ ጩኸታቸው
አየሩን በክለው
ምድሩን አገረኘው — ትፋት ድንፋታቸው !

አይ የውሾች ነገር ፥
ማን በነገራቸው
ማን ባስተማራቸው
አንበሳ እንደሆነ የሚጠብቃቸው !
አንፀሳ እንደሆነ የሚጠብቃቸው !

* * *

1970 ለአብዮታዊት ሀገር ወጣት ጀግኖች

ጥሬ ጨው

መስለውኝ ነበረ ፣
 የበቁ የነቁ
 ያወቁ የረቀቁ
  የሰው ፍጡሮች ፤
ለካ እነሱ ናቸው ፣
 ጥሬ ጨው. . .ጥሬ ጨው
  ጥሬ ጨዋዎች ፣
መፈጨት — መሰለቅ — መደለዝ — መወቀጥ —
  መታሸት — መቀየጥ
  ገና እሚቀራቸው ፤
 'እኔ የለሁበትም !'
  ዘወትር ቋንቋቸው ።

* * *

.1971

በገለልተኛ ጨዎች ምሁራን ላይ

አድማሳዊ ፍቅር

ዛሬ ታመመልሽ በትላንት ተለክፎ
አድማሳዊ ፍቅር በእውነታው ጉልድፎ
ድሮውንስ ቢሆን—
ስማይና ምድር መቼ ተገናኝተው
  መቼ ተሳሳሙ ?
ያው እንደኔ እንዳንቺ መስሎት እንጂ ዓለሙ
በምናብ አተያይ በገመት በሕልሙ ።
ልብ በይ
አንቺ ሆይ ፣—
የኔና ያንቺው ጠብ አይደለም የርስ በርስ
ይልቅስ እንጂ ነው የራስ ሥጋና ነብስ
ስሜት እሚመትር ደም እሚያበስብስ
   ከራስ እሚያናክስ ።
በዐይኔ ጥሶ ታስረን
በተራ እሴት ታጥረን
በ"ምን ይሉን" ደክመን ፤
ከዚህ የሕይወት ዝፍት
ማኅበራዊ ውርዴ
ምድራዊ አመሳሶ መላቀቁን አጥተን ፤
የነብሰን ዋይታ
የፍቅርን ኡኡታ
የሐቅን እሪታ መመለስ ኪቃተን ፤
ለኔዎች ላንቺዎች
ለፍርሃት ልጆች ፣
ለፍቅር ጭንጋፎች
ለፀፀት አምራቾች ፤
  ከዋክብት ይውደቁ
  አዕቦች ይድፈቁ ።

.1972

መስከረም

(በድምር — የሴትና የወንድ—ኅብር ድምፅ)

በስማያዊ መስከረም ሰማይ
የፈነጠቅሽ አብዮት ፣ ፀሐይ
ብሩሁ - ዕንቁጣጣሽ - ሲሳይ ፤
ምን ያህል ዘመን ምዕት ዓመት
ምን ይባል ትግል ምን ጥረት ፤
አድኅሮትን ያህል ጨለማ
ጨለማን ያህል ጠላት
ፈግጦ በድል ለመምጣት ?!

(በነጠላ — የሴት ድምፅ)

በሉ ፣ ማን ያርቅ ቅኔውን
በሉ ፣ ማን ያትት ታሪኩን
  የጨለማውን ?

(በድምር— የወንድ ድምፅ)

ያንሾካሾከው ወይ ቅጠሉ ፣ ያጕጕደጕደው ወይ አምባው
ያንጐራጐሩት ወይ ወንዞቹ ፣ ያጉረምረመው ወይ ተራራው
ዋ ይበልለት አሞራው ፣ ያስካካለት ወይ ጥንብ አንሣው
ያስገምግምልት ወቸገል ፣ ያላዝንለት ወይ እንስሳው
ፀዋይ ታቃስተው ይሆን ፣ የገደል ማሚቶ ታልቅሰው
ወይስ አድባር ትጮኸው. . .

(በድምር — የሴት ድምፅ)

አይሰብረውም ወይ
የያሬድ ዜማን የቀክሌን ቅኔ
ይከተታል ወይ
በዘርዓ ያዕቆብ ፍልስፍናና የዱሬ ምናኔ
አይዘለውም ወይ

ገድል ስንክሳሩን ተአምር ድርሳኑን
የዓምደጽዮንን ዜና መዋዕሉን
የሳባን ተረት ክብረነገሥቱን
የካህኑ ዮሐንስ ዐይናማ ቃፊር ያን መስተዋቱን
ልፋፈ ጽድቁን ዐውደ ነገሥቱን
የአባ መጣፉን የሼህ ኪታቡን
  አይዘለውም ወይ

(በነጠላ — የወንድ ድምፅ)

ታድያን ማን ያርቅ ቅኔውን
ታድያን ማን ያትት ታሪኩን
  የጨልማውን ?

(በነጠላ — የሴት ድምፅ)

አብዮት — ጽኑ
ዝማሙን የፈታላችሁ ልጓሙን ያነሣላችሁ
ቃል — እንደበት የሰጣችሁ
ብዙኀኑ ተናገሩ ታሪኩ ነው የራሳችሁ
  ቅኔውም ነበር ሕይወታችሁ
  (የሕልም እሳት በየፀረዶ ጕጆአችሁ)

(በድምር — የሴትና የወንድ ኅብር ድምፅ)

የጨለማውማ ታሪክ ፣ የጨለማውማ ቅኔ
ይፋጀል ከክብረ ሰማይ ፣ ይጮሃል ከቦምብ ካዳፍኔ
ያተባል የጭቁን ሐኔ !
ያፍማል የታጋይ ወኔ !

(በጣምራ — የወንድና የሴት ድምፅ)

ጉብዝ ፤—
ከስሜን ተራሮች አናት አቆልቁለህ አስተውለው
በትዝታ ዐይኖችህ ቃኘው ዙሪያ ገባውን ድፈረው
በሸለቆው በአምባው በደኑ ሆነ በፋልማው
በባድማው በበረሃው በቆላው ሆነ በደጋው

እንደ ጥልማሞት ሲንከላወት
ፊትህን እሚጋርደው በተራቆተ ዕብእና
ፀረከሱ እጆች ተጋልጦ
ዐይንህን እሚጋርጠው የህልውናው ገበና
እንደበቱ እንደ በሬው
ተሸብቦ እምታየው በዝማም ጽኑ ካቴና
ይኸ ጉልቼ መሣፍርት የሌለው ይኸ ሁሳ የቀትር ጥላ
የትላንት እኔነቴ
የወዲያ ቀን ማንነቴ እንጂ እንዳይመስልህ ከቶ ሌላ
ተረት አፈ—ታሪክ ቅጸላ
መንጠልጠያ የአንቃ ባላ
አንዳች ላንቂሶ ከለላ ።
ሕሊናህ ይፍረደኝ ዘመዶ፥ ልቦናህ ይይልኝ ወገኔ
ያ እንደነበር የትላንት መልኬ ፥ እሱ እንደሁ የነበር እኔ ።
ጠኔ የጣላት የወፍ ጫጩት ፥ ጭው ጽው ድምፅዋ ነበር ድምፄ
የዘመን እንጕርጕሮዮን የወረሰች ፥ የቆኔም ቃሏ ነበር ቃሌ
የምዕተ ዓመታት ነጭ ማተቤ ፥ የየዕለት ውሎ መስቀሌ ።
ሆዶ ነበር ፤
ስለውድማ ያልበቃው ክምር ፥ የሻሸረው አዝመራ
ጉኔ ነበር ፤
ቦና የበላው ሰብል ፥ የቆመው ቀጥኖ ከጭራ
ፀይኔ ነበር ፤
የባድማ ዐለት የዐለት ጉተራ
ልቤ ነበር ፤
የዝማ ንፍገት የውሃ እንጡራ
ተፈጥሮና ሰው
ሰውና አድጎሮት ባንድ የፈተሉት ወፈናጅራ
የበጋ ጉርፉ የክረምት ብራ ።

(በድምር — የሴትና የወንድ ኅብረ ድምፅ)

የጨለማውማ ታሪክ የጨለማውማ ቅኔ
ይፋጃል ከክብረ ሰማይ ፥ ይጮሃል ከቦምብ ካዳፍኔ

ያተባል የጭቁን ሐኔ !
ያፍማል የታጋይ ወኔ !

(በድርቡ — የሴትና የወንድና ድምፅ)

የእግዜር ቤተሰቦች ፥
ጉልተኛ ዕጨጌዎች መኳንንት መሣፍንት ነገሥቱ ነገሥታት
ልዑል እምልዑላን ካቡር እምክቡራት ፥ ቅዱስ እምቅዱሳት
ብፁዕ ወብፁዓት ጸሐፊ ትዕዛዛት ፥
(የጨለማ ልጆች)
ታግልህና ደምተህ
ያለመለምከውን የታሪክ ባንዲራ የነጻነት ግርማ
የወዝህን ስንደቅ የክንድህን ግርማ
ተጠየቅ ታውቃለህ !
ነጥቀው እንዳደኸዩህ በፊውዳል ዘመናት
በዚያ ፅጨለማ !

(በድምር — የብዙኃኑ ድምፅ)

አለ እንጂ የከፋ ከዚህም የባሰ
ታሪክ ሲጽረሱ ገድል ሲዛረፉ ተርፎ ከራሳቸው
ከሰማዕታት ሳይቀር ከመላዕክት እንኳን እሉ የደረሳቸው ፤
ፀዐድዋ ጦር ሜዳ ፀዚያ ቀውጢ ሰዓት ሕዝበ ዓለም ሲዋቃ
አይደለምይ ጊዮርጊስ ፥ ጊዮርጊስ ዕማዕቱ ለታሪክ የበቃ !
የሮሀ መቅደሶች
ዝነኛ ሕንፃዎች ከዐለት ማኅፀን ተፈልፍለው የወጡ
ነው እሉ በመላዕክት ከአርያም ወርደው በሌሊት በመጡ !!
ወንኔ አስተውለው ፥
እኛን የኩሽ ሕዝቦች የሴምም ወገኖች
የጠይሟን አፈር ጠያይም ትውልዶች
ቸሬ — አይመለሌ ፥ መንዜ — አንኮበሬ ፥ ዶርዜ — ወላይታ
ሐማሴን — አጋሜ ፥ ቦረና — ወለጌ ፥ ሐድያ — ከንባታ
አገዌ — ቢለኔ ፥ መጀርቲ — ኡጋዶ ፥ ሣሆ — እሣውርታ ፥
እስላም ክርስቲያን ፥ ኦረሚ ፈላሻ
'ጥንበ — በል ተልካሻ' ፥

ብለው በመደንበር በቀጫጭን መስመር
በቋንቋ — በሃይማኖት — በወንዝ — በመንደር
የአንድነት ግንባችን በማፈራረስ በመሰነጣጠቅ
ለስንት ዘመናት
የጨለማ ልጆች በፍራሻችን ላይ ካቡበት ሠቀሠቅ ?!

(በድርብ — የወንድና የሴት ድምፅ)

ያገሬ አርሶ አደር ያገሬ ወታደር ያገሬ ወዛደር
የሰፊው ሕዝብ ሰፍር የብዙኃን ድምር
ለደቂቃ ቁራጭ ለቁራጪ ቅጽበት ለቅጽበቷ ክፋይ
ከቶ ፀሐይ ሳታይ ፣
በዚያ በጨለማ ታጥረህ ስትሠቃይ ፤
ይታወስህ ወገኔ
የጉልተኛ ልጣን የከበርቴ አንደፀት በልፍኝ ባደባባይ
ያወራ እንደ ነበር ሀገርህ እንደ ሆነች የዐሥራ ሦስት ወር ፀሐይ።

(በድምር—የብዙኃን ድምፅ)

በወዜ በደሜ
ሀገሬን ነኝ እኔ ፡ እኔን ናት ሀገሬ
ጦርነት — ሰላሜ ፣ ጤንነት — ሕመሜ ፣ ደስታ — ችግሬ
ደሳሳ ጐጆዬ የቀሳ ትዳሬ ።
ላፍ አይገድምና ባላባት ከበርቴ
እልፍኙን ከሆነ ብፋህ አደባባዩን ሀገሬ ማለቱ
እንደ ዶግ ተማግደን
እንደ ጧፍ ተቃጥለን
ስጥተነዋልና የሐሴት እምቃ የላቀ ጉልበቱ
አላበለም ከቶ ፣ አምኗል ባንደበቱ ።
አለበለዚያ ግን ባሰት ተጠቅላለች ሀገሬ ምድሬቱ
ያው እንደ ባህሉ
የባላባት ተረት የከበርቴ ወጉ ተጋኗል ኩሸቱ ።
ማልዶ ከወናፉ ማልዶ ከመጫኛ ማልዶ ከሞተሩ
ማልዶ ከዋግንቦው ማልዶ ከምድጃው ማልዶ ከቀንበሩ
ሀገሬ — እኔነት ጨልማ ትዳፋ ፣ ጨለማ አጥፉ ።

የጐጀው ጉልላት
የየሸክላ ክፋይ ላንድ አፍታ አይዘንጋ ይታወቅ ምስጢሩ ።
ወገኔ እየውማ ፣
በወንዟ ሳንደረጅ በአፈሯ ላንወዛ በአየሯ ሳንለማ
በጉልቱኛ ኮቴ ዘወትር ስንረገጥ ዘውትር ስንደማ
በሲሶ በእርቦ ሥጋችን ሲዳቀቅ ቀልባችን ሲዘራ
በከበርቴ ገብያ አንሶ ሲመነዘር ወዛችን እንጡራ
ምን ትባሏ ፀሐይ
ምን የሚሏት ብርሃን አንዲት ዘነ ጮራ
ከኛይቱ ጐጆ ከደሳሳ ቀሳ ገባች በወር ተራ ?!

(በድርብ—የወንድና የሴት ድምፅ)

እንደዚህ ከተዋጥህ በትዝታ ዜማ በእንጉርጉሮ ቃና
በዐይኖችህ እያለፈ ጠፍ ሕይወት ባድማ ያ ሁሉ መርግ ጫና
እንደምን ነበሬ ?
እንዲያ ስቡር ቅስምህ እንደገና የቀና ደሞ የተንሠራራ
ቀናታቶ አንደልትህ አብዮትን ያህል ፊራጅ ዳኛ የጠራ ?

(በድምር — የብዙኃን ድምፅ)

የአብዛኛው ሕይወቴን የጨለማ ታሪክ ቀድመህ ብትጠይቀኝ
እንደረኸም ዕድሜው ደሞ እንደጥልቀቱ አጥብቆ እየያዘኝ
አስቆዘመኝ እንጂ ፤— ብርሃንማ ምዕራፍ ሌላም ታሪክ አለኝ ።
ሌላም ታሪክ አለኝ ፤ ያልጣለው ጨለማ ወይ ቀቢፀ ተስፋ
በእግረሙቱ መጥበቅ በቀንበሩ መክበድ አንገቴም ቢደፋ ።
ቅንጣት የብርሃን ዘር ፣
በልቤ አጕንቁሎ ዝግ ብሎ ሥር ሰዶ እያደር የፋፋ ።
እንደ አንዲት ምስኪን ሴት
እንደ ፀሸር ወላድ ምጥ እሚያስቃስታት ለሞት የቀረበ ፣
ማንስ አለ እንደሷ
ከጨለማ ወጥቶ ሕይወትን ለማየት ሕይወትን ለማቀፍ
ልቡናው የጓጓ መንፈሱ የተራበ ?
እንደዚሁ ነበር የእኔውም ተጋድሎ የእኔውም ተጋትሮ
ፀምጦና ቆልሎ ደምቶና ገርጥቶ ክስሎ ተኮማትሮ

የቅንጣቲቱን ዘር የዘሪቱን ቅንጣት መታደግ ጠንክሮ
ሕይወትን ማለምለም ያንን የሞት ኬላ ገንጣጥሎ ሰብሮ ።
ከበዓው ሲበዛ
ብዝበዛው ሲንዛዛ
ከጨለማ ጥጋት በውስጤ የበቀለች ያቺን ዘሃ ብርሃን
 አራግቤያታለሁ
ዙሪያዬን ጨለማ ቀጥቼባታለሁ
የፋኖ ፋናዬም ሁና አይቻታለሁ ።
በጉራብ ዶጋዓሊ በኩዓቲት መተማ በታላቁም ዐድዋ
በኡጋዴን በማይጨው በሌላውም ሁሉ ያገሬ ክልልዋ
ያችው ወሰው ብርሃን
ባሳደረችብኝ ሰብዓዊ ጀግንነት የደረጀ ወኔ እምነትና አለኝታ
ሰደክም አበራታ ፤ ሰወድቅም አንሥታ
ሰው — በል ጅርማንጅር
ድንበር — ሰበር መንጋ ደመ —ሰች ተኩላ
በቀጭኑ ::፡ዶ
ተመቶ ተጥሏል በየፈፋው ቀርቷል በየአሸዋው ሁላ ።
ወገኔ ዘመዶ ፤
 ያችው ቅንጣት ብርሃን ስንት መንገድ መቷት አንጋዳ
 ፈባዳ
በየስንቱ ምዕራፍ በጉም ተጨፍቃ በጭጋግ ተጋርዳ
 ግን ሁልጊዜም የትም ከሕልሜ ተሻሽታ ከወዜ ጠጥታ
 በኔዎች ለኔዎች አብባና አሽታ
እነሆ በቃን
በዐይኖችን ለማየት ደምቃና ተፍካከታ
ቷ ብላ ፡ ፈንድታ ።
ከዛሬን ደረሰች ፍሬዋን ልታድል ከረጢቷን ፈትታ
የሰላምን ዋጋ—የእውነትን ዋጋ—የዕሪናን ዋጋ
ልትሰብክ ልታስተምር ለሰው ልጅ በተርታ
ብራና ያላየው
ወረቀት ያልነካው
ቀለም ያልዳሰሰው
ሐቀኛ ታሪኳን ፤ ዜና ገድሏን ከፍታ ጉባዔ ዘርግታ ።

(በነጠላ — የሴትና የወንድ ድምፅ)

ያገሬ ሥርቶ አደር
 ታሪክህ ነው ቅኔ ቅኔህ ነው ታሪክ
 እልባት የሌለው መጠን ወይም ልክ ፤
 ያም ሆኖ ተቋጨ
 በመስከረም ፀሐይ በአብዮት ብሥራት ዜና
የጭለማ ልጆች ታዩ ተገላልጠው በዕርቃን ገመና
ምጽዓት—ትንሣኤ
ዳግም ላይኖራቸው ቢወዱም ባይወዱ
ከወንበርህ ቀርበው ተፈጥመው ሔዱ ።

(በድምር—የብዙኃን ድምፅ)

በሰማያዊ መስከረም ሰማይ
የፈነጠቅሽ አብዮት ፀሐይ
ሉል—ዕንቁጣጣሽ—ሲሳይ ፤
ምን ያህል ዘመን ምዕት ዓመት
ምን ይባል ትግል ምን ጥረት ፤
ፊውዳሊዝምን ያህል ጨለማ
 ጨለማን ያህል ጠላት
 ገድሎ በድል ለመምጣት ?

(በነጠላ—የሴት ድምፅ)

 መስከረም
 የብዙሃን ብሩህ ሰማይ
ግዙፍ ደማቅ አደባባይ
 አብዮት ዕንቁጣጣሽ—ሲሳይ
 ይዘምሩ ዕፅዋትሽ
ይምነሽነሹ ጽጌያትሽ
 ከበሮ ይምቱ አምባዎችሽ ፤
 ድላቸው ነውና ድልሽ ።
 ገድላቸው ነውና ገድልሽ ።

(በነጠላ—የወንድ ድምፅ)

መስከረም ፤

የአዲስ ልደት ውብ ብሩና
የትግል ደመራ ደማቅ ፋና
በአድማሳትሽ ላይ ተግ አለ
ሥፈነ ቀስተ ደመና
የሰውና ሰው ኪዳን ዜና ።
ፅልል ይበል ሥርቶ አደርሽ
እልይ ይበል ብዙኃንሽ
ሕልሙ ነውና ሕልምሽ
ግቡ ነውና ግብሽ ።

(በድርብ—የሴትና ወንድ ድምፅ)

መስከረም ፤

የጭቁን ሕዝብ የቀኑ ቀን
የዘመን ትግሉ ሰመመን
የየዕለት ድሉ የዓመት ትመን ፤
የከርሞሽም ድል ቡቃያ
እንዲበቅል ከዛሬ ጉያ
ወጣት ልጆችሽ ብቅ ይበሉ
ለስምሽ እንግጫ ይነቀሉ
ለክብርሽ አበባ ቀጥፈው
ቃልሽን ቃላቸው ይጣፈው ።
እንደበታቸው ይዘምሩው ።

(በኅብረት—የወጣት ሴቶች ድምፅ)

እበባዬ ሆይ— ለምለም
አበባዬ ሆይ— ለምለም
አብዮት —ለምለም
መስከረም— ለምለም
እንዳንቺ ቆንጆ የለም ።
ባልንጀሮቼ— ቁሙ በአንድነት ቁሙ በተራ

አድኅሮት ወድቆ —ቤት እስከሠራ
ዋልጌነት ቀርቶ—ቤት እስከሠራ
መሃይምነት ፤ ድኅነት ጠፍቶ — ቤት እስከሠራ
በሽታ ሞቶ ቤት እስከሠራ ፤
እሠራለሁኝ—ከቤትም ቤት
ሐቅ ዲሞክራሲ—የመላበት ፤
እሠራለሁኝ—ከቤትም ቤት
ሥርቶ አደሮቼ—'ሚኖሩበት ፥
እሠራለሁኝ—ከቤትም ቤት
ዕውቀት አዱኛ—'ሚገባበት ፤
እሠራለሁኝ—ከቤትም ቤት
ቅኔና ዜማ—'ሚሠፍንበት ...ወዘተ

አበባ ለምለም
መስከረም ለምለም
አብዮት ለምለም
እንዳንቺ ቆንጆ የለም ...ወዘተ

* * *

.1973

— ይህ ግጥም ሁለተኛውን የኢሠፓአኮ ጠቅላላ ጉባኤ አስመልክቶ በተዘጋጀው የኪነጥበባት ውድድር ፥ በሥነ ግጥም ዘርፍ አንደኛ የወጣ ነው ። መዘክሮነቱም ለሀገሬ ቆራጥ አብዮታውያን ይሁንልኝ ።

በስሙ ሠየማት

መቁጠሩንስ ቆጥሯል የትግል አፀጊዳ
ፀደሙ እየጻፈ በሕይወት ሠሌዳ
ሳያቤ ዓመታት ለረኸርም ዘመናት
ጨሶ እንደ ርጥብ እንጨት ተቀጣጥሎ እንደ እሳት
እንደ ወዙ ልቡን ሳይገብር ለጠላት ።
መቁጠሩንስ ቆጥሯል ፣ ...
ችል ብኗት አያውቅም
የሕይወትን ፊደል ዳር ሁኖ ዳር ቁሞ
ቃል ኪዳን ነበረው በራሱ ጉባኤ ምሎ ተፈጥሞ
የራሱ ሊያደርጋት ወድቆና ተነሥቶ ሮጦና አዝግሞ ።
ቃልኪዳን ነበረው ፣
የሕይወትን ፊደል ቅንጣትና ዘሯን
እጅግ ለምለም ቡጧን
ወይ ዕውቀት ፍሬዋን ፤
ፀመንቆር ጣቶቹ ሰቅዞና አፍኖ
የያዛትን ምስጡን ትሉን ትኋትሉን
ክላይዋ አራግፎ አብኖ አትኖ
በወዙ ሊያፋፋት
ፀአምሳሉ ሊቀርፃት እንዲኖራት መቅኖ ፤
እንዲኖራት ጤና ሰላም ብልጽግና
'.ማይታጠፍ ሰንደቅ ከቶ እማይገሥ አርማ
የእምነት ዕፁብ ፋና ።

እነሆም አልቀረ ፣
ቃል ኪዳን ቃል ሁኖ አየነው ሲለማ
ከጨለማ ልጆች ከምስጣምስጥ ትሎች ብርሃንን ሲቀማ
ለትግሉም መዘክር ለድሉ ዋስትና
ለዛች የሕይወት ፊደል
ለዛች የፊደል ዘር

ለዛች የዕውቀት ፍሬ ሐውልት ቀረፀና
እውነትን ውበትን ፍቅርን እርነትን በላይዋ ነደፈ
በስሙም ሠየማት ፣
በብዕሁ ደም-ቀለም "ሠርቶ አደር" ሲል ጻፈ ።

ሰኔ 1973 - የሠርቶ አደር ጋዜጣ ፩ኛ ዓመት በተከበረበት
ወቅት ።

ምነዋ ባየሁኝ

ምነው ባየሁኝ!
መሬቷን ሰቅስቄ
ዛፏን ተራራዋን ቤቷን ሰዋን ሁሉ
        አንድ ላይ ጠቅልዬ
(ቡብርሃን ፍጥነት በሚምዘገዘግ ዘንግ)
        ወዲያ እንጠልጥዬ
ከሰማያት ጣራ ገፍቼ ሰቅዬ ፤
ምነዋ ባየሁኝ!
ጠፈሩን አንጥፌ
ጓዙን ከዋክብቱን እግሬ ሥር አርግፌ
ቀስተ ደመናውን ፈትቼ በጆቼ
በቀለማት ምስጢር ተደመው ዐይኖቼ ፤
ምነዋ ባየሁኝ!
ምነዋ ባየሁኝ!
    የሩቋን አቅርቤ
    የቅርቤን አርቄ ፡
    ጨረቃ ስልችታኝ
    ምድሪቱን ናፍቄ ።

* * *

. 1974

ጋዜጠኛው

ጋዜጠኛው አባ ጆሬ ፤
ኾው ሽዌ—ብር ከንፌ
ካደባባይ እስከ ጓዳ
ከአውላላ እስካንጋዳ
ከቁር ሐሩር—ከለም ጠፉ
ከሸለቆው ከአፋፉ
ከደፍ ጨረፍ—ከች ከተፉ!
ጋዜጠኛው አባ ዲና ፤
በሺ እግሮች እምትባክር
በሺ ዐይኖች እምትማትር
ማን እንዳንተ — የትም ደራሽ
ምዕራፍ ገሣሽ — ኬላ ደምላሽ
ከነገር ነገር — ነገር ጨራሽ
ከውጥን ውጥን — ግቡን አሳሽ ፤
ማን እንዳንተ ?
    ስንቱን በዐይኑ የሸልተ
    በትዕዝብቱ የሞገተ
    ማን እንዳንተ ?. . .
ገና ቀርበህ ሳትጨብጠው
ልዐመል ያህል በቃኘኸው
በሩቅ ድምፅህ 'ሚበረየው
ሲቃ ይዞት እሚርደው ፤
ግንባርህን እሚፈራ
የቢክራሲ — የቢግራሲ
አባ አድኃሪ — አባ ሴራ
ምን ያህል ነው
ቡብዕርህ የኰተበከው ?. . .
ጋዜጠኛው አባ ጆሬ ፡
መንቆር ብእርህ ስል ነው ካራ
'ሚጐደፍር የአሻጥር የዕድፍ ጋራ
እሚፈታ የአድኃሪን መንጋ ጉራ ፤

እስክትወጣ እውነት ብፅዓት
እንዲት ቅንጣት — እውነት ብሥራት
ቁሻሻውን ጥራጊውን
በታትነሽው እንደ ዘሃ
ስንቱን እንከን
ትንቅሳለህ
ስንቱን ሰሀ ።
ጋዜጠኛው አባ መቻል ፤
በር ቢዘጉ አይመልሱህ
አትቀየም ፊት ቢነሡህ
በመርፌ ዐይን — ሰተት ውልብ
በስቁረቷ — እልም ስልብ
ይቺን ጡልብ — ያቺን ቅንጥብ
ከዚች አፈፍ — ከዚያች ገፈፍ ።
መሠሪ እጇን ሲቃጣብህ
አሉባልታ ሲዘርፍብህ
እምትዳኘው በትዕግሥትህ
በኮክቴል ላይ ሲጮህብህ
ባንድ ጉንጭህ
ዐረቄዋን — ሳብ ምጥጥ
በሌላኛው
ቁምነገሯን — ዋጥ ስልቅጥ ።

ፀይኖችህ የጊዜ ዐይኖች
ዝንተዓለም ክፍት ግዙፍ በሮች
ጆሮዎችህ እንደ አንቴና
የከበሮ ስስ ብራና ፣
ጋዜጠኛው ፤. . .

.1974

እውነትን ለሚፈለፍሉ ንቁ ጋዜጠኞች

ትዝታ—ከበሮ

ተንተርክኮ እሳቱ ነበልባሉ ኦብቦ
ኑ ደርበት ሲለን ጃዌውን አቅርቦ
የኔና ያንቺ ልብ ሙቀት — ከሳ ኖሮ ፣
ይኸው የተረፈን ፣—
ቁርና እንጉርጉሮ ፣ ዐመድና እሮሮ

ምቱ ውል የሌለው ትዝታ — ከበሮ ፦

* * *

.1975

ፍቅርና ቀግባር (አንድ ቅንጣት አበባ)

ስንቱ ነገሬ ቀርቶ ፥—
ውብት ደግነትሽ ትዝታው አፍጅቶ
ደርቆና ገፎጥቶ
በጥላቻ ደለል
ፀቅያሜ ዳዋ እያደር ተበልቶ
እያደረ ጠፍቶ ፤
አንድ ነገር ብቻ
አለ አንድ ነገር ከኔ ዘንድ የቀሬ
ባይኖቼ ማዕዘን እንባ እያስቋጠረ
በሩቅ ዘመን ልቤ ዛሬን እየዋለ
ዛሬን እያደረ ።
በዚያች መጢቅ ሰዓት ፥—
ስሜታችን ባብቶ በፍቅር እምቢልታ
በተግባሬም ጥሪ መልከት ግምግምታ
አንቺና ግዳጄ
ግዳጄና አንቺ ከፍላችሁት ልቤን
ሁለት ሁለት ቦታ ፤
በዚያ ሙስቀለኛ መንገድ ላይ እንደ ቆምሁ
ሳስብ ሳመነታ ፤
ቀጥፈሽ የሰጠሽኝ
በለጋ ጣቶችሽ ያች ቅንጣት አበባ
በተግባሬ አለኝታ በግዳጄ ተስፋ
ፍሬ እንድገነባ
ከቶ አትረሳኝም በክረምት በበጋ
በነጋ በጠባ ።
ለካስ አይደለችም
ቅንጣቲቱ አበባ
ጠፊና ረጋፊ የቅጠል ወለባ ፥
የዛሬ ውብት ድምቀት
ግን የክርሞ ትቢያ የነገ ገለባ ።
ይልቅስ ሕያው ናት

አንዳች የፍቅር ዐዋይ የተግባር ጥሪትሽ
ከቶ እማትሟሹሽ
በልቤ የጸደቀች ቋሚ ሐውልትሽ
ለወገኔ ፍሬ ሳንች መታሰቢያሽ ።

* * *

.1976

አይ ጆኒ አይ ጆሊ

አይ ጆኒ አይ ጆሊ
የገበያው ጭምት ፣ የቤተክስያን ጡሊ
ብኘር ቅዝዝ በአራዳ ፣ ፍዝ ድንግዝ ፀሜዳ
ሽር ብሬ በማጀት ፣ ሽው እልም በጓዳ
ውትርትር በአውላላ ፣ ፍስ እብስ ባንፃዳ
ብቅ ጥልቅ
ጥልቅ ብቅ በጉም ጭጋግ አምባ
—እየሩን ሰንጥቆ—
አሜሪካን ሊደርስ አውሮፓ ሊገባ
(ከብሔረ አፍርንጅ ፣)
በሐበሻ ምድር ዘመድ እርም ብሎ
እዚያ ጡት ሊጣባ !
አይ ጆኒ አይ ጆሊ
ሰው ለምን ያማዋል ?
ባህል አፍራሽ ብሎ ይህን ጆሊ ጆኒ
ቅጠል በልቶ እሚውል
ፅፅ አሽቶ እሚያድር እሱ እንደሁ መናኒ
አባ ሆይ ተብዬ
ልከበር አላለ አልተመጻደቀ
'ሲምዓኒ ' እያለ
ጧት ማታ በስግደት ቅስሙ እየደቀቀ
ወገቡ እያለቀ ።
አይ ጆኒ አይ ጆሊ
ዕድሩን ርቆ
ውጣ ውረዱን ንቆ ሲገባ ሱባዔ
ከብቻ ጉባዔ
ይታየዋል ዓለም
ሥያሜ ያላገኘ ያላወቀው ካርታ
ኅብሩ የተለየ
ከምድራችን ባህል ልምድና ገመታ ፤-
ጽጌረዳ ዝማ ወርቅማ ጭልፊቶች
ለማያዊ ላሞች

ክንፍ አልባ አናስር ፣ ጥርስ አልባ ዝሆኖች
ተንፏቃቂ አዕዋፍ ፣ በራሪ ኤሊዎች
ቀንዳቸው የሾለ ገጸ ሰብእ ፍጡሮች
ፀዐይናቸው እሚበሉ የጠይብ ዝርዮች
ውሉደ አሣማዎች ።

ይታየዋል ዓለም ፤...
ብሔረ አ'ክሮ የድማሜ ጐራ
ፍቅር ሚያሼትበት ቀድሞ ሳይዘራ
ባንድ እሚውሉበት
አባብ ከእርግብ ጫጩት ከሲላ
ኩታራ ከገዲ አባግዕ ከተኩላ ።
ሌላም አለ ብዙ እሚገለጽ ለሱ
እሚሰማው እሱ
እንደ ባዕድ አካል
ተገንጥሎ ሲሔድ ራሱ ከራሱ
እጆቹ እያጠሩ
አቅቶት ሲቸገር መዳበስ ማበሱ
እያደገ ሒዶ
የገዛ አፍንጫው ይላጋል ከአድማሱ !
ወንዙን ገመገሙን
እመር ብለው ሲያልፉ ዳንዴዎቹ እግሮቹ
ላንዲት ቀጭን በይ ግን
ይጨነቅ መንፈሱ ይተማሠር ወርቹ ፤
እየተለጠጠ
ደግሞ እየገዘፈ ጡንቻው የደረቱ
ይዘጋል ትራፊክ
የመኪና መንጋ ያቆማል ከአስፋልቱ ፤
ጆሮው እየሰላ ይሰማዋል ጉልቶ
የንብሳት ሲጥሲጥታ
የጣዝማ ኩርፍታ
በሣዋን ውስጥ ያለ—
የሸማኔ የቁል ቁልሚያየ ተማታ ፤
ደግሞም ፀሰማይ ቤት —
የመላእክቱና የእጋንንቱ ተረብ አሽኮለሌ ቧልታ

እየሩን የመላው
የጸጥታው ጩኸት የጩኸቱ ጸጥታ ።
ሲታገል ይታያል
በየሲጃራው ጭስ
በየጭሱ ክቦሽ በመርፌ ቀዳዳ
አሾልኮ ራሱን ለመፎጥ ሲዳዳ ፤
ምላሱ ያጣጥማል
ጥርሶቹ ያደቃሉ የነፋስ ጭብጦ
ይክዳል ተራራ
ያፈርሳል ተራራ በቅጽበት ተመስጦ
በዕፀ ፋርስ ፈረስ
አንዴ ከጋለበ ከሔደ ሽምጦ ።
አይ ጆኒ አይ ጆሲ.
ይጋልብ እንጂ ታዲያ
በዕፀ ፋርስ ፈረስ እንዳሻው ተቀምጦ
አለበት በተራው ፣
ኮርቻ ደልድሎ እሚጋልብበት ወገቡን አጉብጦ
አንዳች የዛር ውላጅ
(እስከስሙ ዱካክ)
'ምሴን ምሴን' እሚል ዐይኑን አስፈጥጦ
ፀረፋ አስደፍቆ
ቀልቡን አስጠፍቶ ቅዕሙን ደፈጣጦ ።
ሚሚ—ቲቲ—ጁሊ ፣ አኒ — ቤቲ — ቡዚ
ጠይሚቱ ሮዚ
—የዘመኑ ጻድቃን—
ጊዜያቸውን ቸረው ልባቸውን ሰጥተው
በዲስኮ ደስቀው በሮክ ተራኩተው
በብሉስ ለሰልሰው. . .ለስልሰው. . .ልስልሰው
ከደረታቸው ውስጥ—
በትረሎሚ አውጥተው — አውተው — አውተው
አዋጥተው — አዋጥተው
በእጆቹ አስጨፍልቀው በድዱ አስጨምቀው
ካላስተናገዱት ወይ ካላባበሉት ፤
ከቶም በጇ አይል

ከቶም አይባባል ጆኒን ከመግረፉ ፤
ይፀልጥ ከማሣቀቅ ወይ ከማስጨነቁ
እሱ እሳት ጉርሶ
የኮሾ ሲጃራ እንቅብ ሙሉ ዐመድ
ቁልቁል በጉሮሮው መሸቅሸቅ ማጨቁ !

ጆኒ ነው ጋላቢ — ቀጋላቢ ጌኛ
ጆኒ ምስኪን ፈረስ — ብርቱ ፈረሰኛ
የት ይሆን ድንበርህ
የመድረሻህ አቅጣጫ?
የግልቢያህ አድማሱ ፣ የጉዞህ መቋረጫ ?

* * *

.1976

ያቺን ሟች ቀን

ጊዜ ሆይ
ሕያው ጊዜ ሆይ
በማይሞተው ገጽህ ላይ
የወጣችን ያቺን ቀን
ያቺን—
የነቀርሳ እባጭ መጣይ
የመርዝ ከረጢት ሥራይ
ሥሯን በርብረህ ንቀል
ዕጢን ፈልገህ ግደል ።
ትብነን
ምትክ አይኑራት እምጣያ ፤
ትምከን
ወራሽ አይኑራት ዝርያ ፤
የዕውን ልጅ ብሩህ ጉዞ
የሰውን ልጅ ደማቅ ዕጣ
በጥላዋ ሳታዳምን ፥ በግንባሯ ሳታነጣ ።

በሽፏ ሳትቀጭ ቀርታ
ሰፍታ ከሔደች ደርጅታ
ከፅንሷ ሳትወድቅ ተመታ
ገዝፋ ከመጣች ጐልብታ ፤
የሰዎችን ሕሊና አንቃ
በአጋቦስ እጆች ፈጥርቃ
እኩዩ ትዝታን አንቅታ
ትላንት እትራቱን ከፍታ
የተኙ ትሎች አህይውታ
የሰውን ልጅ አንድ ተሰፋ አንድ አልኝታ
በቅዠት እንዳትይዘው ተስፋፍታ ።
በቅዠት እንዳትይዘው
በቡከንቨልድ መስል ጐፋ
በኦዝዊትዝ እልቁ እኪፋ ።

ጊዜ ሆይ
ሕያው ጊዜ ሆይ ፥
በሻቲላና በሳብራ
የወጣችን ጨረር ፍራ ፤
እንደፏም ጽልመት የለ
ብርሃንን ተመስሎ ብርሃንን ያከስለ ።

* * *

.1976
በሣብራና በሻቲላ ለወደቁ ፍልስጥኤማውያን ።

ጉዟችን

ሩቅ ነው ጉዟችን ፣. . .
ከቶ እማይመጠን
በሜትሮች ጥቅል በአምባዎች ድምር
በኪላዎች ቁጥር ፣
አጣርሶ እሚያልፍ ነው
የዘመንን ቀመር የጊዜንም ስፍር ፤
አቋርጦ እሚሔድ ነው
የራስን ማንነት ስብእናም ጭምር ።

ድንቅም ነው ጉዟችን ፤
ከኛው እሚጀምር
በኛው እሚጀምር ሃሌታ ምዕራፉ
ከወገን እስኪዘልቅ ከትልማችን ጫፉ ።
ከዓቢይ ግብ — ጠረፉ ።
ውል — አልቦ ሕይወትን መሣይ እሚከላ
ንፉግ አተያይን የመስለ አሽክላ
እኛው ከእኛው
በእኛው ተመላልሶ ሳንነቅል ሳንከላ ፤
ትልቁ ጉዟችን ከቶ አይሠምርምና
ምን አይፈይድና
እኛው ነን መንገዱ የመንሻው ኬላ ።
ይህ ፍቱን ጉዟችን
ቀርጾና አዘጋጅቶን በብርቱ ስብእና
በደደረ ፍቃድ በብሩህ ልቦና
አግዝፎ ያሳየናል
የሕዝብን ሙስና
የወገን ድቀቱን መከራ ፈተና
በሚንቃው የወደቀን ተፈጥሮአዊ ጫና
የስንት ምዕታቱን የበከ ሕይወት ዳና ።

አቅርቦ ያሳየናል
ትግላችን — ስፋቱን
ተስፋችን — ጥልቀቱን

የታሪክን ዳሬን የመከፈሉን ክብደት
ክቡር መሥዋዕትነት ።
ቃልም ያስገባናል ፦
እኛችንን ጭና ከአልባሌ ቀማ
ረኃብ ድንቁርና ሌላም ሁሉ አበሳ
በወገን ላይ ላይገን ኬህ ከቶ ሳይደራ
በእጅና በአዕምሮ
ሊመተር ሊቆረጥ — በትግል በሥራ ።

የየወቅቱን እድማስ ያልፋል ዘመቻችን
ሩቅ ነው ጉዟችን !
አንድም በማለዳ አንድም በበገበግ
አንድም በተጥለግለግ
በፍዕይ በበረድ ፣ ወይም በጀገጀግ ፣
ግን መቼም — በየትም
በአብዮታዊ ኮከብ በሕዝባዊ ፊሰግ
በሀገር ፍቅር ሐረግ
በድል ፍኖት ጠገግ ።. . .
ሩቅ ነው ጉዟችን
ድንቅም ነው ጉዟችን ።

* * *

.ሐምሌ — 1977
ከከፍተኛ የትምህርት ተቋሞች ፣ በመልሶ ማቋቋም ዘመቻ ላይ ተሠማር
ተው ለነበሩ ምሁራን ።

እንደግ እንደ ዛፍ

ጥቁር አፈር ዐቅፎን
ጥቁር ብርሃን ውጦን
ሥራ ሥር እንቁለን
          አዝምተን እንደ ሐረግ ፤
ውስጡን ዕመቃቱን
     ጉራንጉሩን ጠገግ ፤
ጭረንና አሽተን
          እንደ ፉኖ ሶለግ ፤
እንንቀስ አልሚውን
እንልቀም መልካሙን
          እንደ ልባም ሰው ወግ ።
ከፍ ብለን እንድናኝ
          አየሩን ልንመላ
ወደፊት ለመሮጥ እንሒድ ወደኋላ
እንደግ እንደ ዛፍ ዋርካ እንሁን ሾላ ።

* * *

.1978